

Aalborg universit

Pligt til selvinkriminering?

**En analyse af den databeskyttelsesretlige anmeldelses- og
oplysningspligt**

Udarbejdet af Josephine Lind Mølgaard

Titelblad

Universitet:	Aalborg Universitet
Studieretning:	Jura
Opgave:	Kandidatafhandling
Retsområde:	Databeskyttelsesret, Menneskerettigheder & EU-ret
Anslag:	112.672
Dansk titel:	Pligt til selvinkriminering? – En analyse af den databeskyttelsesretlige anmeldelses- og oplysningspligt.
Engelsk titel:	Obligation to self-incriminate? – An analysis of the notification and disclosure obligation in the data protection law.
Udarbejdet af:	Josephine Lind Mølgaard 20214918
Vejleder:	Tanja Kammersgaard Christensen

Abstract

The General Data Protection Regulations is a further protection of certain human rights. However, it seems that controllers are met with an infringement on their human rights. The right to not self-incriminate is the right to not disclose information when met with a criminal charge. Within the General Data Protection Regulation there is rules in which a controller must notify and disclose information about a personal data breach. A controller then risks being met with criminal charges on the grounds of the information they delivered.

The Thesis seeks to research this grey area between the right to not self-incriminate and the obligation to notify and disclose a personal data beach.

The thesis is divided into chapters. The first chapter is an introduction of the thesis along with the question, which is being researched. In chapter two there is a demarcation of areas, which are not included in throughout the thesis. Chapter three is a thorough review of the methodology along with explanations of its use throughout the thesis. Chapter Four is about the European Human Rights Convention article 6 and the Danish act on Legal Protection with the Administration's use of Compulsory Measures and Disclosure Obligations, in which the right to not self-incriminate is found. Through this chapter there is an analysis of article 6 as well as case law from the European Human Rights Court. Further in chapter four the act on Legal Protection with the Administration's use of Compulsory Measures and Disclosure Obligations § 10 is analysed along with case law. Chapter five is an analysis of the notification and disclosure obligations within The General Data Protection Regulation article 33. There have been made use of certain Danish cases from which it has been able to create scenarios support the findings and further test article 33. In Chapter six the Danish Data Protection act § 41 has been analysed. This regulation adds compulsory measures to the regulations in The General Data Protection regulation.

In chapter 7 the thesis finds its conclusion. The thesis has found that the human right to not self-incrimination is not being adhered by when the controller notifies and discloses a personal data breach. It is found that the controller's right to not self-incriminate is primarily threatened by the rules to disclose in the General Data Protection Regulation article 33. It is furthermore found problematic that a regulation that has the intend to protect human rights seems to infringe on other human rights.

The thesis finds that it is unclear how the right to not self-incriminate will be protected in cases where a controller is mandated to give information. The Thesis finds along with this that it is problematic that a controller is met with compulsory measures in cases where they use their right to not self-incriminate. The overall legal status seems to be unclear.

Indholdsfortegnelse

TITELBLAD	2
ABSTRACT	3
1. INDLEDNING	7
1.1. PROBLEMFOMULERING	8
2. AFGRÆNSNING	9
3. METODE	11
3.1. JURIDISK METODE	11
3.2. RETSDOGMATISK METODE	12
3.2.1. <i>Fortolkningsmetoder</i>	13
3.3. RETSKILDER	14
3.3.1. <i>Den Europæiske menneskerettighedskonvention</i>	14
3.3.2. <i>Databeskyttelsesforordningen</i>	16
3.3.3. <i>Databeskyttelsesloven</i>	17
3.3.4. <i>Retssikkerhedsloven</i>	17
3.4. RETSLITTERATURENS ANVENDELSE	18
3.5. RETSPOLITISKAFSNIT	18
3.6. METODISKE PROBLEMER	18
4. FORBUDET MOD SELVINKRIMINERING	20
4.1. MENNESKERETTIGHEDSKONVENTIONEN ART. 6	20
4.1.1. <i>Fortolkning af EMRK art. 6</i>	22
4.1.1.1. <i>Det menneskeretlige forbud mod selvinkriminering</i>	23
4.1.1.2. <i>Anvendelse af forbuddet mod selvinkriminering ved EMRKK art. 6</i>	25
4.1.1.3. <i>Retstilstanden for forbuddet mod selvinkriminering</i>	27
4.2. RETSSIKKERHEDSLOVEN	29
4.2.1. <i>Retssikkerhedskommissionen og justitsministerens overvejelser</i>	30
4.2.2. <i>Anvendelse af retssikkerhedsloven § 10</i>	32
4.2.3. <i>Retstilstanden for retssikkerhedsloven § 10</i>	34
4.3. FORBUDET MOD SELVINKRIMINERING EFTER EMRK ART. 6 OG RETSSIKKERHEDSLOVEN § 10	36
5. DEN DATABESKYTTELSESRETLIGE ANMELDELSSES- OG OPLYSNINGSPLIGT	37
5.1. FORMÅLET MED DATABESKYTTELSESFORORDNINGEN	38
5.2. DEN DATAANSVARLIGES ANMELDELSSESPLIGT	38
5.2.1. <i>Indgivelse af oplysninger løbende</i>	41

5.2.2.	<i>Forbuddet mod selvinkriminering ved databeskyttelsesforordningen art. 33.....</i>	42
5.2.3.	<i>Gladsaxe kommune – Tyveri af computer med personoplysninger</i>	44
5.2.4.	<i>Danske Bank – Manglende sletning af personoplysninger.....</i>	46
5.2.5.	<i>Datatilsynets efterlevelse af retssikkerhedsloven § 10 i forhold til databeskyttelsesforordningen art. 33</i>	48
6.	STRAF VED BRUD PÅ ANMELDELSSES- OG OPLYSNINGSPLIGTEN	49
6.1.	DBF ART. 83	50
6.2.	DATABESKYTTELSESLOVEN.....	51
6.2.1.	<i>Databeskyttelsesloven § 41</i>	51
7.	FORBUDDET MOD SELVINKRIMINERING I EN DATABESKYTTELSESRETLLIG SAMMENHÆNG	53
7.1.	FORBUDDET MOD SELVINKRIMINERING I FORHOLD TIL OPLYSNINGSPLIGTER	53
7.2.	FORBUDDET MOD SELVINKRIMINERING I FORHOLD TIL DBF ART. 33	54
7.2.1.	<i>Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til DBF art. 33, stk. 1</i>	54
7.2.2.	<i>Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til DBF art. 33, stk. 4.....</i>	55
7.2.3.	<i>Datatilsynets iagttagelse af forbuddet mod selvinkriminering</i>	55
7.3.	INDVIRKNINGEN AF DBL § 41	56
8.	RETSPOLITISK AFSNIT	56
8.1.	VÆGTER RETTEN TIL PRIVATLIV HØJERE END RETTEN TIL IKKE AT SELVINKRIMINERE?.....	56
8.2.	TILSTÅELSESRABAT	57
9.	LITTERATURLISTE	58
9.1.	LOVGIVNING	58
9.2.	LOVFORARBEJDE.....	59
9.3.	DANSK RETSPRAKSIS OG ADMINISTRATIVE AFGØRELSESR.....	61
9.4.	EMD-RETSAPRAKSIS	61
9.5.	BØGER.....	62
9.6.	HJEMMESIDER.....	63
9.7.	BILAG	66

1. Indledning

I perioden 1. april 2025 til og med 31. marts 2026 har Datatilsynet modtaget 9.615 anmeldelser om brud på persondatasikkerheden.¹ Siden 2018 har Datatilsynet håndteret 40 hændelser, der er endt som bøde sager.² Den primære anmelder af brud på persondatasikkerheden er de dataansvarlige. Det følger af Europa-Parlamentets og rådets forordning 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (herefter DBF) art. 33, at det er den dataansvarliges ansvar at anmelde brud på persondatasikkerheden.

Den 11. juli 2012 fremsendte Datatilsynet deres høringssvar vedrørende EU-kommissionen og Rådets forslag til DBF.³ Heri fandt Datatilsynet, at det fremkommer uklart af forslaget, hvordan reglerne om anmeldelses- og oplysningspligt skal håndteres i sammenhæng med forbuddet mod selvinkriminering.⁴ I Justitsministeriets betænkning nr. 1565 undersøges ligeledes risikoen for selvinkriminering ved anmeldelsespligten i DBF art. 33. Heri finder justitsministeriet imidlertid ikke at bestemmelsen vil stride imod forbuddet mod selvinkriminering efter Lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, BEK nr. 423 af 20/05/1996 (herefter EMRK) art. 6.⁵ Ligeledes findes DBF art. 33 ikke at være i strid med Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, LBK nr. 1121 af 12/11/2019 (herefter RL) § 10, som regulerer forbuddet mod selvinkriminering i dansk ret.⁶ Der tages i betænkningen ikke stilling til oplysningspligten i DBF art. 33, stk. 4, hvorfor forholdet til forbuddet mod selvinkriminering ikke er afsøgt.

Forbuddet mod selvinkriminering er princippet, om at en borger ikke kan blive forpligtet til at give oplysninger, som skader den selv.⁷ Princippet er fastlagt i EMRK art. 6, hvorved forbuddet om selvinkriminering er udledt af retspraksis.

Der forekommer således stridigheder mellem forbuddet mod selvinkriminering og anmeldelses- og oplysningspligten i DBF. Dette giver anledning til at undersøge, hvorvidt pligterne i DBF art. 33

¹ Datatilsynet, (2026a)

² Datatilsynet, (2026b)

³ Datatilsynet, (2012), punkt 3.14

⁴ Datatilsynet, (2012), punkt 3.14

⁵ Betænkning nr. 1565, (2017), s. 500

⁶ Betænkning nr. 1565, (2017), s. 500

⁷ Von Eyben, (2023), s. 452

vægter højere end det menneskeretlige princip om forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6. Hertil fremkommer der spørgsmål om, hvorvidt Datatilsynet, som den danske administrative myndighed, overholder pligten i RL § 10 til at oplyse de dataansvarlige om risikoen for selvinkriminering. Der kan ligeledes stilles spørgsmål til, hvorvidt Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), LBK nr. 289 af 08/03/2024, (herefter DBL) § 41, strider mod forbuddet mod selvinkriminering. Denne bestemmelse fastlægger strafsanktionerne i dansk ret ved brud på persondatasikkerheden. Samtidig kan det diskuteres, hvorvidt DBL § 41 kan anvendes som en trussel således den dataansvarlige ser sig nødsaget til at begå selvinkriminering.

Disse overvejelser har dermed resulteret i følgende problemformulering.

1.1. Problemformulering

Udgør Anmeldelsespligten og oplysningspligten efter Databeskyttelsesforordningen art. 33 en konflikt med forbuddet mod selvinkriminering i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6 og retssikkerhedsloven § 10? Og hvilken betydning har Databeskyttelsesloven § 41 herfor?

2. Afgrænsning

Kandidatafhandlingen har til formål at undersøge retstilstanden indenfor databeskyttelsesretten i forhold til forbuddet mod selvinkriminering. Dette betyder således at der primært anvendes lovgivning, som omhandler databeskyttelsesretten. Herved DBF og DBL. Hertil undersøger kandidatafhandlingen menneskerettigheden angående forbuddet mod selvinkriminering, hvorfor der ligeledes anvendes den relevante lovgivning herfor.

Kandidatafhandlingen omfatter både national og international lovgivning. Der anvendes udelukkende den relevante lovgivning i kandidatafhandlingen, hvorfor der afgrænses fra anden EU-lovgivning og dansk lovgivning. Flere bestemmelser har en sammenhæng med kandidatafhandlingens emne. De primære anvendte bestemmelser findes i problemformuleringen. Der anvendes hertil enkelt bestemmelser fra DBF blandt andet art. 4 og art. 83, til fortolkning af henholdsvis DBF art. 33 og DBL § 41. Hertil berøres EMRK art. 8 kort, hvori retten til privatlivets fred fremgår. Privatlivets fred beskyttes igennem DBF og derved vil dette kort blive behandlet. Der afgrænses således fra yderligere bestemmelser i ovenstående lovgivning. RL § 10 og EMRK art. 6 omfatter forbuddet mod selvinkriminering og anvendes ligeledes i specialet. Der afgrænses, som følge heraf, fra andre bestemmelser i lovgivningen. Der anvendes yderligere enkelte bestemmelser i kandidatafhandlingen. Disse bliver ikke gennemgået fuldstændigt i analyserne og anvendes dermed udelukkende til understøttelse af de fremkommende pointer gennem kandidatafhandlingen.

Til vurdering af DBF art. 33 anvendes der primært dansk retspraksis. Dette er valgt da den yderligere behandling af bestemmelsen sker i sammenhæng med RL § 10, hvorfor det ikke findes relevant at undersøge andre medlemsstaters praksis vedrørende DBF art. 33. Den anvendte praksis omhandler ikke i sig selv DBF art. 33, eftersom der endnu ikke har været retslige tvister vedrørende bestemmelsens anvendelse. Den anvendte praksis omhandler dermed andre problemstillinger i forhold til brud på persondatasikkerheden. Den udvalgte praksis anvendes dermed til at klarlægge, hvorledes datatilsynet anvender DBF art. 33 og sammenholdes hertil med, hvorvidt RL § 10 og EMRK art. 6 overholdes. Kandidatafhandlingen afgrænses således fra at tage stilling til tvisterne og den retslige bedømmelse i sagerne, da dette ikke findes relevant for problemformuleringen.

Den Europæiske union (herefter EU) vedtog, ved direktiv af 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager L65/1, en nærmere beskyttelse af forbuddet mod selvinkriminering. Denne nærmere beskyttelse ses i art. 7 i direktivet. Danmark er efter protokol nr. 22 om Danmarks stilling art. 1 og 2 ikke tiltrådt direktiv 2016/343 af 9. marts 2016, hvorfor denne ikke relevant for belysningen af problemformuleringen idet ønsker at undersøge forbuddet mod selvinkriminering i en dansk sammenhæng.

Der er flere forskellige betegnelser for forbuddet mod selvinkriminering. Der anvendes blandt andet udtryk som selvinkrimineringsforbud og selvinkrimineringsgrundsætning i litteraturen. Hertil anvender Den Europæiske Menneskerettigheds Domstol (herefter EMD) i visse tilfælde udtrykket "*privilegiet mod selvinkriminering*". I enkelte afsnit, hvor EMD citeres direkte vil betegnelsen "*privilegiet mod selvinkriminering*" dermed blive anvendt. Udtrykkets betydning vil kort blive gennemgået, da dette kan ændre forståelsen af betegnelsen "*forbuddet mod selvinkriminering*". Den gennemgående betegnelse i kandidatafhandlingen vil dog være "*forbuddet mod selvinkriminering*". Der vil hertil være visse afsnit, hvor der udelukkende anvendes "*selvinkriminering*". Dette er når det omhandler udførelsen af selvinkriminering.

3. Metode

3.1. Juridisk metode

Den Juridiske metode anvendes til at besvare en problemformulering.⁸ Ved brug af metoden skal der undersøges og anvendes relevante retskilder. Metoden forsøger primært at løse problemformuleringen ved udelukkende at undersøge retsreglen og ikke anvende udefrakommende retslitteratur.⁹ Ved juridisk metode skal det først vurderes, hvilke retsregler, der er relevante for besvarelse af problemstillingen.¹⁰ Det er ved kandidatafhandlingen relevant at undersøge EU-retskilder, som EMRK og DBF. Hertil er det relevant at undersøge danske retskilder herunder RL og DBL. Indenfor disse retskilder anvendes EMRK art. 6, vedrørende retten til en retfærdig rettergang, hvoraf forbuddet mod selvinkriminering er udledt. Indenfor DBF er art. 33 relevant, som omhandler anmeldelses- og oplysningspligten. RL § 10 indeholder det danske forbud mod selvinkriminering ved forvaltningsmyndigheders anvendelse af oplysningspligter og er dermed ligeledes relevant for besvarelse af problemformuleringen. Hertil er DBL § 41 relevant da denne strafsanktionere anmeldelses- og oplysningspligten i DBF art. 33. Der er samtidig andre bestemmelser, som ligeledes inddrages, heraf kan nævnes EMRK art. 8, som omhandler privatlivets fred og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter EUC) art. 8. Disse inddrages, da baggrunden for DBF er yderligere beskyttelse af denne grundlæggende rettighed.

Der kan være flere relevante bestemmelser til løsning af en juridisk problemstilling. Dette er blandt andet på områder, hvor der i forskellig lovgivning er indskrevet samme beskyttelse.¹¹ Dette ses ligeledes i forhold til bestemmelserne anvendt i kandidatafhandlingen, hvilket, blandt andet, findes i Retsplejeloven (herefter RPL), hvor der er indskrevet samme type beskyttelse som ved forbuddet mod selvinkriminering. Ligeledes er uskyldsformodningen efter EMRK art. 6, stk. 2 sammenhængende med forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6, stk. 1. Denne formodningsregel er ligeledes beskyttet efter EUC art. 48. Disse sammenstødende bestemmelser, er dermed ligeledes inddraget i specialeafhandlingen, dog uden at blive undersøgt nærmere.

⁸ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 19

⁹ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 19

¹⁰ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 20

¹¹ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 21

Den Juridiske metode anvender hertil andre retskilder i form af afgørelser.¹² Disse anvendes til nærmere at afdække, hvorledes lovgivningen bliver fortolket i praksis.¹³ Igennem kandidatafhandlingen vil forskellig retspraksis blive anvendt til at afdække bestemmelsernes nærmere beskyttelse. Herved bliver der anvendt praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter EMD) og de danske domstole og administrative myndigheder. Anvendelsen af dette gennemgås nedenfor i afsnit 3.3.1.1. og 3.3.4.1.

Metoden kan ligeledes anvende sædvaner til at afdække retstilstanden, disse består af principper og grundsætninger, som har fået indvirkning på afgørelser.¹⁴ Forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6 finder ligeledes sin baggrund i en grundsætning, idet denne er udledt gennem retspraksis.

3.2. Retsdogmatisk metode

Problemformuleringen besvares ligeledes med den retsdogmatiske metode. Målet med metoden er at finde ny viden gennem en systematisk, metodisk og transparent undersøgelse.¹⁵ Dermed anvendes metoden til at beskrive og analysere de *lega lata*, gældende ret.¹⁶ Den retsdogmatiske metode anvender en empirisk iagttagelse af data til at afdække retlige normer.¹⁷

Den retsdogmatiske metode, der anvendes af teoretikere, har samme metodemæssige udgangspunkt som praktikerens juridiske metode.¹⁸ Metoderne anvender retskilder, fortolkningsprincipper og retslig subsumption til at besvare problemstillinger.¹⁹ Forskellen på metoderne er, hvordan problemstillingen skal besvares, hvor praktikerer ønsker en løsning til et konkret problem og teoretikerer ønsker at afdække den nuværende retstilstand.²⁰ Den retsdogmatiske metode anvender samme tilgang som anden videnskabelig forskning: En systematisk undersøgelse, inddragelse af alt relevant kildemateriale og en kildekritisk vurdering.²¹ Indenfor retsdogmatikken skal der ligeledes tages stilling til to andre

¹² Risvig Hammer, et al., (2020), s. 22

¹³ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 21

¹⁴ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 23

¹⁵ Munk-Hansen, (2022), s. 70

¹⁶ Munk-Hansen, (2022), s. 70

¹⁷ Munk-Hansen, (2022), s. 71

¹⁸ Munk-Hansen, (2022), s. 72

¹⁹ Munk-Hansen, (2022), s. 211

²⁰ Munk-Hansen, (2022), s. 211-212

²¹ Munk-Hansen, (2022), s. 73

problemstillinger: udøvers beslutninger og retslige værdier.²² Den systematiske tilgang giver mulighed for at opnå forståelse for de ellers abstrakte retsregler, hvorved det bliver muligt at observere ligheder og forskelle.²³ Den retsdogmatiske metode danner grundlag for kandidatafhandlingen, hvorfor der sker en systematisk tilgang til bestemmelserne. For at opnå en fyldestgørende besvarelse af problemformuleringen er det nødvendigt først at opnå forståelse for det menneskeretlige forbud mod selvinkriminering, hvilket i dansk ret er indskrevet i RL § 10. Herefter må der ske en systematisk undersøgelse af DBF art. 33 og tilslut en undersøgelse af DBL § 41.

3.2.1. Fortolkningsmetoder

For at opnå en fuldkommen forståelse for bestemmelsernes indhold er der i kandidatafhandlingen anvendt forskellige fortolkningsprincipper. Bestemmelserne ses først bearbejdet med en ordlydsfortolkning. Her undersøges den almindelige forståelse af ordene, som indgår i bestemmelserne, for at finde den umiddelbare betydning og anvendelse.²⁴ Dette giver mulighed for at afsøge den sproglige forståelse af bestemmelsens indhold.²⁵

Ordlydsfortolkningen bliver suppleret af en efterfølgende objektiv og subjektiv formålsfortolkning. Den objektive formålsfortolkning undersøger lovens brede mening og dermed bestemmelsens betydning i sammenhold hermed. Dette gøres ved blandt andet at undersøge lovens formålsbestemmelser og den bagvedliggende begrundelse for lovens tilblivelse.²⁶ Denne fortolkning bliver ligeledes suppleret af den subjektive formålsfortolkning, hvorved lovens forarbejder undersøges.²⁷ Dette giver mulighed for at undersøge den dybere mening med bestemmelserne, dog med forståelse af at domstolene ikke er forpligtede til at anvende disse synspunkter ved afgørelse.²⁸ Det er ikke muligt at foretage en subjektiv formålsfortolkning af EMRK ved brug af forarbejder. Dette er da forarbejderne til konventionen ikke er offentliggjort.

²² Munk-Hansen, (2022), s. 73

²³ Munk-Hansen, (2022), s. 224

²⁴ Evald, (2019), s. 36

²⁵ Evald, (2019), s. 36

²⁶ Evald, (2019), s. 36

²⁷ Evald, (2019), s. 37

²⁸ Evald, (2019), s. 37

3.3. Retskilder

Som anført ovenfor i afsnit 3.1. anvendes lovgivning og retskilder til besvarelse af problemformuleringen ved den juridiske metode. Ligeledes anvender den retsdogmatiske metode, som beskrevet i afsnit 3.2., en kildekritisk tilgang, hvorfor kilderne skal undersøges. Specialeafhandlingen omhandler en problemformulering, som består af både danske og internationale retskilder. Det er således nødvendigt at klarlægge de forskellige retskilder, der anvendes og deres samspil.

3.3.1. Den Europæiske menneskerettighedskonvention

I 1949 blev Europarådet oprettet, hvorefter der blev opstartet et Europæisk samarbejde, som skulle sikre blandt andet menneskerettigheder.²⁹ Menneskerettighederne er kendetegnet ved at være de rettigheder enhver har som følge af at være menneske, disse omfatter blandt andet retten til frihed.³⁰ I 1950 blev EMRK underskrevet, hvorefter individers grundlæggende rettigheder blev beskyttet.³¹ EMRK bygger på FN's verdenserklæring om menneskerettigheder fra 1948, hvorefter konventionen skal gøre menneskerettighederne til et fælles europæisk værdisæt.³² Det dømmende organ indenfor EMRK er EMD, som træffer afgørelse om, hvorvidt konventionens bestemmelser er overholdt.³³

Rettighederne, der er beskyttet i EMRK, er ligeledes beskyttet i anden europæisk lovgivning. Indenfor EU var der oprindeligt ingen lovgivning om menneskerettigheder, disse blev således vedtaget i 2000 ved herefter EUC.³⁴ Den Europæiske Unions domstol (herefter EUD) har dog, før vedtagelsen af EUC, anerkendt menneskerettighederne efter samme principper som i EMRK.³⁵ Det findes ligeledes i EUC at rettigheder, der er sammenfaldende med dem, som bestemt i EMRK, skal fortolkes i overensstemmelse med EMRK.³⁶ Dermed følger EUD, ved afgørelser vedrørende EUC, fortolkningsprincipper fra EMD.³⁷

²⁹ Elo Rytter (2021), s. 24

³⁰ Præambelen til EMRK

³¹ Elo Rytter, (2021), s. 24

³² Elo Rytter, (2021), s. 24-25

³³ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 248

³⁴ Elo Rytter, (2021), s. 25

³⁵ Elo Rytter, (2021), s. 25

³⁶ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 254

³⁷ Elo Rytter, (2021), s. 25

Ved fortolkning af EMRK anvender EMD de folkeretlige regler for fortolkning af traktater.³⁸ Denne fortolkningsmåde er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten af 1969, hvorved en traktat skal fortolkes efter den enkelte bestemmelses ordlyd, konteksten og formålet med traktaten.³⁹ Formålet med EMRK er, som nævnt ovenfor, at sikre individet rettigheder, hvorfor der ofte sker en bred fortolkning, idet beskyttelsen udvikles i takt med samfundsudviklingen.⁴⁰

Der kan, ved fortolkning af EMRK i en dansk sammenhæng forekomme tidspunkter, hvor dansk ret strider mod konventionen.⁴¹ I sådanne tilfælde anvendes der tre fortolkningsprincipper. Ved fortolkningsreglen skal en dansk regel, der strider mod EMRK, fortolkes som er den i overensstemmelse.⁴² Ved formodningsreglen vil der fortolkes ved at formode, at det er hensigten at dansk ret skal overholde EMRK.⁴³ Myndighederne kan hertil anvende instruktionsreglen, hvorved det ved afgørelsen skal sikres at denne ikke strider mod EMRK.⁴⁴

3.3.1.1. *EMD-retspraksis*

Menneskerettigheder er kendetegnet ved at være fastlagt gennem fortolkning.⁴⁵ Dermed er retspraksis et af de primære fortolkningsbidrag til fortolkning af EMRK.⁴⁶ Som nævnt ovenfor i afsnit 3.3.1. er EMD det dømmende organ ved afgørelser om overholdelse af EMRK. Afgørelser afsagt af EMD har samme plads i retshierarkiet som anden dansk praksis afsagt af højesteret.⁴⁷ Der anvendes dermed gennem kandidatafhandlingen en større mængde EMD-retspraksis til at afdække problemformuleringen.

Idet kandidatafhandlingen omhandler forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6, er det nødvendigt at anvende EMD-retspraksis til at udarbejde en forståelse af forbuddet. Der anvendes blandt andet sagen Saunders V. The United Kingdom 17/12 1996, hvori forbuddet mod selvinkriminering er undersøgt af EMD. Denne anvendes ligeledes af Retssikkerhedskommissionen ved deres

³⁸ Elo Rytter, (2021), s. 78

³⁹ Elo Rytter, (2021), s. 80

⁴⁰ Elo Rytter, (2021), s. 78

⁴¹ Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 261

⁴² Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 261

⁴³ Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 262

⁴⁴ Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 262

⁴⁵ Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 255

⁴⁶ Risvig Hammer, et. al., (2020), s. 255

⁴⁷ Risvig Hammer, et al., (2020), s. 261

betænkning i 2003. Den anvendes således, da den er en af de primære domme til fortolkning af forbuddet mod selvinkriminering. Hertil anvendes Funke V. France 25/2 1993, hvori forbuddet mod selvinkriminering bliver præciseret. Denne dom er ligeledes fremtræden i retslitteraturen.⁴⁸ Der er således i kandidatafhandlingen udvalgt EMD afgørelser, der har haft en større betydning gennem tiden til definering af forbuddet mod selvinkriminering.

3.3.2. Databeskyttelsesforordningen

Forordninger er direkte gældende for medlemslandene i EU, der skal således ikke ske implementering af reglerne i national lovgivning.⁴⁹ En forordning er, indenfor EU-retten, en bindende sekundærregulering.⁵⁰ I DBF er der dog indskrevet en række regler, hvorved medlemslandene i national ret kan beslutte, hvilke der skal være gældende.⁵¹ Det er dog fortsat DBF, som er den øverste retskilde, hvorfor denne skal anvendes forud for de nationale regler.⁵²

Der fremkommer af præambelen til forordninger en formålsangivelse, som på visse punkter kan side-stilles med forarbejdet til dansk lovgivning.⁵³ Præamblerne fremkommer idet EU-retslig sekundærret skal begrundes.⁵⁴ Der anvendes således gennem kandidatafhandlingen præambelen til DBF ved formålsfortolkning. Til yderligere formålsfortolkning anvendes der ligeledes forarbejderne til forordningen.

3.3.2.1. *Retspraksis vedrørende DBF*

Den anvendte praksis, gennem kandidatafhandlingen, omhandler ikke afgørelse om DBF art. 33, idet der ikke fremkommer afgørelser på dette område endnu. Der anvendes således en højesteretsdom, hvoraf der er sket anmeldelse fra Datatilsynet. Hertil anvendes der soft law i form af en udtalelse om en afgørelse fra Datatilsynet. Det fremgår af udtalelsen at afgørelsen endte med en politianmeldelse, dog er der sket tiltalefrafald, hvorfor der ikke foreligger en bindende dom. Soft law er retskilder, der ikke er bindende.⁵⁵

⁴⁸ Se bl.a. Hasselgaard, et. al., (2005), s. 132

⁴⁹ Risvig Hamer, et. al., (2020), s. 267

⁵⁰ Neergaard & Nielsen, (2020), s.121

⁵¹ Risvig Hamer, et. al., (2020), s. 267

⁵² Risvig Hamer, et. al., (2020), s. 268

⁵³ Neergaard & Nielsen, (2020), s. 136

⁵⁴ Neergaard & Nielsen, (2020), s. 136

⁵⁵ Risvig Hamer, et. al., (2020), s. 269

Der anvendes ikke afgørelser fra EU, idet DBF art. 33 primært anvendes i sammenhæng med forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6 og RL § 10.

3.3.3. Databeskyttelsesloven

Som nævnt ovenfor i afsnit 3.3.2. giver DBF mulighed for at EU-medlemsstater kan fastsætte national lovgivning på visse områder. Dette fremkommer i dansk ret ved DBL, der skal supplere DBF.⁵⁶ Dansk ret fortolkes primært efter fortolkningsreglerne, som angivet ovenfor i afsnit 3.2.1. Dog vil der ved fortolkning af DBL ligeledes anvendes DBF.⁵⁷

Kandidatafhandlingen anvender DBL § 41, hvorved det blandt andet er relevant at undersøge DBF art. 83, der fastsætter sanktioner ved misligholdelse af DBF. DBL § 41 er en bestemmelse, som udspringer af DBF art. 83 idet danske administrative myndigheder ikke må pålægge strafferetlige sanktioner. Dermed indeholder DBL § 41 sanktionsreglerne i dansk ret for misligholdelse af DBF.

3.3.4. Retssikkerhedsloven

RL indeholder regler for forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. RL § 1. Denne finder således anvendelse ved Datatilsynets arbejde og deres anvendelse af oplysningspligter. Af RL § 10 fremgår retten til ikke at begå selvinkriminering, hvorfor denne bestemmelse anvendes til afklaring af kandidatafhandlingens problemformulering. Denne bestemmelse udspringer blandt andet af EMRK art. 6, hvilket vil blive gennemgået yderligere i afsnit 4.2.1.

3.3.4.1. Retspraksis

Der anvendes igennem kandidatafhandlingen en mængde administrativ praksis. Denne type praksis er gældende indenfor forvaltningen og er ikke en bindende retskilde.⁵⁸ Der anvendes blandt andet praksis fra klagenævn og udtalelser fra Folketingets Ombudsmand. Idet RL § 10 finder for forvaltningsmyndigheder findes denne praksis relevant til belysning af forvaltningsmyndighedernes

⁵⁶ Risvig Hamer, et. al., (2020), s. 267

⁵⁷ Risvig Hamer, et. al., (2020) s. 268

⁵⁸ Munk-Hansen, (2022), s. 351

overholdelse af bestemmelsen. Den anvendte praksis omhandler ikke sager vedrørende databeskyttelse, dog kan de anvendes til at belyse bestemmelsens anvendelse i praksis.

3.4. Retslitteraturens anvendelse

Der anvendes gennem kandidatafhandlingen retslitteratur. Dette udgør ikke en retskilde, men kan anvendes som et fortolkningsbidrag.⁵⁹

3.5. Retspolitisk afsnit

Kandidatafhandlingen afsluttes med et retspolitisk afsnit. I et retspolitisk afsnit undersøges gældende ret ikke længere og der fremkommer her spørgsmål og forslag til ændringer til gældende ret.⁶⁰ I et sådant afsnit undersøges de lege ferenda, hvorved det undersøges om retten er som den bør være.⁶¹

3.6. Metodiske problemer

Der har ved udarbejdelsen af kandidatafhandlingen været visse metodiske problemstillinger, hvilket har skulle løses under tilblivelsen.

En af de primære problemstillinger har været litteratur vedrørende RL. Loven er senest ved lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12/11/2019 blevet ændret. Dermed er kandidatafhandlingens primære litteratur indenfor området forældet. Den kommenterede retssikkerhedsloven er udgivet i 2005 og er dermed over 20 år gammel. Det skal dog pointeres at bestemmelsen kandidatafhandlingen vedrører, ikke er blevet ændret siden lovens tilblivelse, hvorfor det udledte i litteraturen stadig, kan anvendes. Dette må dog suppleres af nyere praksis for at finde, hvorvidt den udledte praksis stadig finder anvendelse.

Der har gennem specialeperioden været problemer med at anskaffe litteratur. Dette har været grundet et lavt udbud gennem biblioteker, samt høj efterspørgsel, hvorfor der har været lange ventetider på materialet. Dette har været forsøgt løst på forskellige måder, blandt andet ved brug af ældre versioner

⁵⁹ Munk-Hansen, (2022), s. 397-398

⁶⁰ Risvig Hamer et. al., (2020), s. 325

⁶¹ Risvig Hamer et. al., (2029), s. 326

af materialet. Det har visse gange været muligt at anvende den tidligere udgave. Hertil har det været muligt at arbejde på andre dele af kandidatafhandlingen indtil materialet blev ledigt.

I forhold til anvendelse af retspraksis vedrørende DBF art. 33 findes ikke konkret praksis på tvisten i forhold til forbuddet mod selvinkriminering. Der er således ikke en konkret holdning fra EMD, EDPB eller højesteret angående forbuddet mod selvinkriminering indenfor persondataretten. Til besvarelse af problemstillingen vil der således blive anvendt praksis, hvori dataansvarlige har indgivet anmeldelse enten samlet eller ved trinvis indlevering og dermed vil det undersøges, hvorvidt datatilsynet overholder forbuddet mod selvinkriminering. Ud fra dette kan der stilles scenarier i forhold til indvirkningen på forbuddet mod selvinkriminering.

4. Forbuddet mod selvinkriminering

Forbuddet mod selvinkriminering er beskyttet i EMRK art. 6.⁶² Denne bestemmelse indeholder retten til en retfærdig rettergang, hvori forbuddet mod selvinkriminering er indfortolket. Dette vil blive uddybet yderligere i det følgende afsnit 4.1. Forbuddet mod selvinkriminering anses for at være en grundsætningen, der skal hindre myndigheder i at få borgeren til at udlevere oplysninger til opklaring af en forbrydelse denne er anklaget for.⁶³ Hertil er forbuddet mod selvinkriminering indskrevet i dansk ret, hvorved den blandt andet befinder sig i retssikkerhedsloven § 10.

Forbuddet mod selvinkriminering ses ligeledes afspejlet i Retsplejeloven (herefter RPL) § 752, stk. 1, hvorefter politiet skal oplyse at den sigtede ikke har pligt til at udtale sig. Hertil er vidner ligeledes beskyttet af forbuddet mod selvinkriminering, hvorved forklaring ikke skal afgives, hvis det kan udsætte vidnet for straf, jf. RPL § 171.

4.1. Menneskerettighedskonventionen art. 6

Som nævnt ovenfor følger forbuddet mod selvinkriminering af EMRK art. 6. Bestemmelsen lyder således:

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

“Stk. 1. Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse. Dommen skal afsiges i et offentligt møde, men pressen og offentligheden kan udelukkes helt eller delvis fra retsforhandlingerne af hensyn til sædeligheden, den offentlige orden eller den nationale sikkerhed i et demokratisk samfund, når det kræves af hensynet til mindrerårige eller til beskyttelse af parternes privatliv, eller under særlige omstændigheder i det efter rettens mening strengt nødvendige omfang, når offentlighed ville skade retfærdighedens interesser.”

⁶² Hasselgaard, et. al. (2005), s. 126

⁶³ Hasselgaard, et. al. (2005), s. 126

Stk. 2. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven.

Stk. 3. Enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal mindst have ret til følgende:

- a) [...]”

Bestemmelsen omfatter de processuelle rettigheder som den anklagede har i forbindelse med afviklingen af en retssag.⁶⁴ Ifølge stk. 1 har den anklagede ret til “[...] en retfærdig og offentlige rettergang [...]”. Ordet “retfærdig” kan betyde at noget skal ske med en moralsk korrekthed eller at det skal være berettiget.⁶⁵ Dermed er det en beskyttet ret at have en rettergang, som kan anses for værende moralsk korrekt. Ordet “Offentligt” i denne sammenhæng må have en betydning af, at alle kan overvære og dermed det modsatte af privat.⁶⁶ Et retsmøde må dermed skulle ske offentligt, hvorfor enhver skal kunne få adgang. Dette giver ligeledes en yderligere beskyttelse af den retfærdige rettergang, da det, ved overværelse af den brede offentlighed, ikke vil være muligt at foretage beslutninger der strider mod lovgivningen. EMRK art. 6 tillader dog at der i visse sager kan ageres lukkede døre. Dette kan være i sager, hvor der er særlige hensyns, såsom “[...] sædeligheden, den offentlige orden eller den nationale sikkerhed [...]”. Herved kan kravet om “offentlighed” fraviges. Rettergangen skal hertil ske ved “[...] en uafhængig og upartisk domstol [...]”. Betydningen af “uafhængig” er ikke at være bundet eller begrænset.⁶⁷ I forhold til sammenhængen med “domstol” må det betyde at domstolen ikke må påvirkes af eksempelvis lovgiver. Ordet “upartisk” omhandler at der ikke forud må være taget beslutning om sagens bedømmelse.⁶⁸ En afgørelse ved domstolen skal dermed foregå uden indflydelse fra andre parter og foruden forudgående afgørelse af sagen. Dermed indeholder stk. 1, således nogle organisatoriske krav, der skal efterleves for enhver under anklage.⁶⁹ Der ses hertil et sagsbehandlingskrav, idet rettergangen skal ske indenfor “rimelig frist”. Dette må betyde at der skal ske domsfældelse indenfor en passende tidshorisont. Dette skal sikre at der falder afgørelse i sagen og at den anklagede, ikke skal afvente afgørelsen i en uproportional lang periode.⁷⁰ Afgørelsen skal enten være i strid med anklagede “[...] borgerlige rettigheder eller forpligtelser [...]” eller omhandle

⁶⁴ Christoffersen, et. al. (2024), s. 524

⁶⁵ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026a)

⁶⁶ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026b)

⁶⁷ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026c)

⁶⁸ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026d)

⁶⁹ Christoffersen, et. al. (2024), s. 525

⁷⁰ Christoffersen, et. al. (2024), s. 523

en “[...] *anklage for en forbrydelse* [...]”. Begrebet “*borgerlige rettigheder*” findes særligt brugt i sammenhænge, hvor det synonymiseres med grundlæggende rettigheder.⁷¹ Dette betyder dermed, at bestemmelsen finder anvendelse når der træffes afgørelse, hvor anklagedes personlige rettigheder bliver berørt. Hertil finder bestemmelsen ligeledes anvendelse i sager, hvor “*anklagen*” vedrører en “*forbrydelse*”. Herved skal en person være beskyldt for at have handlet i strid med lovgivningen.⁷²⁷³

Der ses yderligere rettigheder beskyttet i EMRK art. 6. Reglen om uskyld ses indlagt i bestemmelses stk. 2, hvorved den sigtede “*skal anses for uskyldig*” indtil andet er bevist. Heraf følger, at enhver skal anses for uskyldig indtil der er faldet dom om andet. I EMRK art. 6, stk. 3 præciseres visse minimumskrav til de processuelle rettigheder. Dette indebærer retten til underrettelse af sigtelsen og dennes indhold, retten til forsvar, retten til vidneførsel og retten til tolk.⁷⁴

4.1.1. Fortolkning af EMRK art. 6

EMRK art. 6 er underlagt en vidtgående formålsfortolkning, hvilket ses yderligere begrundet i retslitteraturen.⁷⁵ Denne forståelse ses ligeledes i sagen *Delcourt V. Belgium* 17/1 1970, hvor EMD udtaler, at “[...] *the right to fair administration of justice holds such a prominent place that a restrictive interpretation of article 6 para 1 [...] would not correspond to the aim and the purpose of that provision [...]*” EMD fastslår således, at EMRK art. 6, stk. 1 er underlagt en bred fortolkning, da den indtager en så fremtrædende plads i retssystemet, at den ikke kan fortolkes indskrænkende. Dermed findes der flere begreber, som er indfortolket gennem EMD-retspraksis.

Flere af de indfortolkede regler findes gennem EMDs retspraksis, blandt andet fortolkes “*retten til retfærdig rettergang*”, hvori der, som anført ovenfor, indeholdes en række processuelle krav til retssagen.⁷⁶ Kravene er ikke yderligere beskrevet i bestemmelsen, men udledes af retspraksis fra EMD.⁷⁷ Indeholdt i begrebet “*retfærdig rettergang*” er de, i EMRK art. 6, stk. 3, beskrevne rettigheder, hvorfor en sag vedrørende EMRK art. 6, stk. 3 ligeledes behandles efter EMRK art. 6, stk. 1.⁷⁸ Således

⁷¹ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026e)

⁷² Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026f)

⁷³ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026g)

⁷⁴ Christoffersen, et. al. (2024), s. 525

⁷⁵ Christoffersen, et. al. (2024), s. 526

⁷⁶ Christoffersen, et. al. (2024), s. 713

⁷⁷ Christoffersen, et. al. (2024), s. 713

⁷⁸ Christoffersen, et. al. (2024), s. 713

findes, at der med “retfærdig rettergang” menes, at de almene processuelle rettigheder skal være overholdt for, at en sag ikke er i strid med EMRK art. 6, stk.1.

4.1.1. Det menneskeretlige forbud mod selvinkriminering

Den anklagedes ret til ikke at udtale sig om eller tvinges til at hjælpe opklaringen af en forbrydelse er indfortolket i retten til retfærdig rettergang efter EMRK art. 6, stk. 1.⁷⁹ Dette indebærer at myndighederne ikke kan tvinges den anklagede til at udlevere inkriminerende oplysninger til en forestående straffesag.⁸⁰ Det er dog tilladt for den anklagede frivilligt at udøve selvinkriminering, da en tilståelsessag netop kræver dette.⁸¹ Det menneskeretlige forbud mod selvinkriminering omhandler således kun situationer, hvor den anklagede har udøvet selvinkriminering under tvang fra myndighederne. Dette findes blandt andet igennem EMDs retspraksis, der gennemgås i det følgende.

EMD udtaler i *Saunders V. The United Kingdom* 17/12 1996 i præmis 68, at “ [...] *the right to silence and the right not to incriminate oneself are [...] recognized international standards [...]*”. Således finder EMD at forbuddet mod selvinkriminering er en central rettighed, som er internationalt anerkendt. EMD beskriver ligeledes, at forbuddet mod selvinkriminering “ [...] *lie[s] at the heart of the notion of a fair procedure under Article 6 [...]*” (præmis 68). Således sammenkobles den internationalt kendte rettighed, forbuddet mod selvinkriminering, med retten til retfærdig rettergang i EMRK art. 6. Herved finder EMD, at forbuddet mod selvinkriminering er indbefattet i princippet om retfærdig rettergang og at det således vil være i strid med EMRK art. 6, hvis forbuddet mod selvinkriminering ikke overholdes. Endvidere beskriver EMD i præmis 68, at en anklage i en straffesag skal bevises “ [...] *without resort to evidence obtained through methods of coercion or oppression [...]*”, således understøttes, at der ved selvinkriminering skal være et element af tvang eller undertrykkelse. EMD fastsætter dermed, at forbuddet mod selvinkriminering har en sammenhæng med “ [...] *the presumption of innocence contained in Article 6 para. 2 [...]*” (præmis 68). Således finder EMD, at en selvinkriminering ligeledes går imod uskyldsformodningen i EMRK art. 6, stk. 2. Det fremgår ligeledes i præmis 69 at “ [...] *the right [...] is primarily concerned [...] with respecting the will of an accused person to remain silent.*”. Dette understøtter, at den anklagedes ret til ikke at udtale sig skal respekteres og at det hertil ikke må tillægges skadevirkning for den anklagede. I forhold til påtvungen

⁷⁹ Hasselgaard, et. al. (2005), s. 127.

⁸⁰ Christoffersen, et. al. (2024), s. 748

⁸¹ Christoffersen, et. al. (2024), s. 748

tilvejebringelse af beviser i form af DNA-test, blodprøver mv. falder dette uden for forbuddet mod selvinkriminering. Dette beskriver EMD i præmis 69, hvorved forbuddet mod selvinkriminering “ [...] does not extend to [...] material [...] obtained from the accused through the use of compulsory powers [...]”. Saunders V. The United Kingdom 17/12 1996 viser dermed, at der af EMRK art. 6, stk. 1 udledes et princip om et forbud mod selvinkriminering. Hertil viser EMDs forsatte praksis, at forbuddet mod selvinkriminering er en rettighed der fortsat står ved magt.

I Pasquini V. San Marino (no. 2) 20/10 2020 undersøger EMD ligeledes forbuddet mod selvinkriminering. Heri præcisere EMD begrebet, idet der, i præmis 32, anvendes “ [...] privilege against self-incrimination [...]”. Dermed anerkender EMD, at forbuddet ligeledes er et privilegie mod selvinkriminering for den anklagede. Idet EMD anvender betegnelsen “*privilegie*” i stedet for “*forbud*” når der skal tages stilling til, hvorvidt der er begået selvinkriminering, skabes der en anden betydning af rettigheden. I ordet “*privilegie*” vil betydningen være en særlig rettighed, som tilkommer en person eller en gruppe af personer.⁸² Herimod giver ordet “forbud” en betydning af noget, der ikke må finde sted.⁸³ I sammenhængen med selvinkriminering giver EMDs anvendelse af “*privilegie*” dermed en anden betydning end, hvad der normalvis menes med forbuddet mod selvinkriminering. Dette må betyde at EMD fortolker forbuddet mod selvinkriminering, således der for myndighederne er et ultimativt forbud og for den anklagede er et privilegie mod selvinkriminering. Dette vil, som nævnt ovenfor, give en mulighed for tilståelsessager, hvor det er afgørende, at forbuddet mod selvinkriminering tilsidesættes efter sigtedes egen vilje. En sådan forståelse kan ligeledes begrundes med, at det netop er myndighederne, som ikke må fremtvinge en selvinkriminering hos den anklagede. Dette spørgsmål ses ligeledes i litteraturen, hvor det antages, at det skal fortolkes således, at der foreligger et forbud mod selvinkriminering for myndigheder og et at det fremkommer som et privilegie for den anklagede.⁸⁴ Således giver det en åbning for at en anklaget kan tilstå et strafbart forhold uden at det karambolerer med forbuddet mod selvinkriminering.

⁸² Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026h)

⁸³ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026i)

⁸⁴ Christoffersen, et. al. (2024), 748

4.1.2. Anvendelse af forbuddet mod selvinkriminering ved EMRKK art. 6

Beskyttelsen af forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6 finder sted, når en person er anklaget i en strafferetlig sag.⁸⁵ Dette følger af bestemmelsens ordlyd, hvori der, som nævnt ovenfor i afsnit 4.1., skal foreligge en “ [...] *anklage for en forbrydelse* [...]”. Det er dog ikke nærmere defineret i bestemmelsen, hvad der omfattes af dette. Dermed må det udledes af EMDs retspraksis, hvad der, efter konventionen, er en strafbar hændelse og dermed kan anerkendes som en forbrydelse.

EMD tager i sagen Engel and Others V. The Netherlands 8/6 1976 stilling til, hvornår der forbuddet mod selvinkriminering finder anvendelse. I præmis 82 beskriver EMD, at der først skal tages stilling til, hvorvidt “ [...] *the offence charged belong, [...] to criminal law* [...]” i medlemsstaten. Dermed vil enhver handling, der er strafbar efter national lovgivning som udgangspunkt være omfattet af anvendelsesområdet for EMRK art. 6. EMD udbyder nærmere angående handlinger, der straffes efter anden lovgivning end strafferetten, hvorved det findes at en straf “ [...] *with a disciplinary character nonetheless counts as “criminal” within the meaning of Article 6.*” Det skal dermed i situationer, hvor straffen udspringer fra anden lovgivning, undersøges ud fra en samlet vurdering af handlingens karakter og den mulige strafudmåling, hvorvidt handlingen straffes som en straffesag.⁸⁶ Dermed er det muligt for en handling, der ikke er reguleret i national strafferet at være omfattet af EMRK art. 6. Dette betyder at anden lovgivning, hvori der indeholdes handlinger, som kan straffes med lignende foranstaltninger fundet i almindelig strafferetspleje, ligeledes vil omfattes af bestemmelsen. Dette fastholder EMD i flere afgørelser, hvilket blandt andet ses i Saunders V. The United Kingdom 17/12 1996. Her fastholder EMD, at “ [...] *all types of criminal offences without distinction* [...]” omfattes af EMRK art. 6. Dette findes ligeledes at være den generelle forståelse i retslitteraturen, hvor kravet om “ [...] *anklage for en forbrydelse* [...]” ligeledes fortolkes tillagt sager med strafudmåling som en straffesag.⁸⁷

EMD har tidligere taget stilling til, hvorvidt forbuddet mod selvinkriminering kan anvendes i sager, hvor der ikke er risiko for en straf.⁸⁸ Dette ses i Vernon V. The United Kingdom præmis 1, hvor EMD afviser, at sager, der omhandler almindelig civilretlige problemstillinger beskyttes af forbuddet mod

⁸⁵ Christoffersen, et. al. (2024), s. 749

⁸⁶ Engel and Others V. The Netherlands 8/6 1976 præmis 82

⁸⁷ Se bl.a. Hasselgaard, et. al. (2005), s. 128

⁸⁸ Christoffersen, et. al. (2024), s. 749

selvinkriminering. Det findes således ikke muligt, at forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6 indtræder i civilretlige sager.

I *Allen V. The United Kingdom* 10/9 2002 rejses spørgsmålet om, hvorvidt en strafsanktioneret oplysningspligt er i strid med forbuddet mod selvinkriminering. Heri ligger EMD vægt på, at oplysningerne ikke gives “ [...] *in the context of criminal proceedings* [...]”, hvorfor oplysningspligten ikke falder under beskyttelsen EMRK i art. 6.⁸⁹ EMD udtaler samtidig i præmis 1, at EMRK art. 6 ikke begrænser brugen af “ [...] *compulsory powers to require persons to provide information* [...]”, hvorfor det ikke er i strid med forbuddet mod selvinkriminering at anvende en strafsanktioneret oplysningspligt. Dette uddybes til ligeledes at gælde, hvis oplysningspligten har en “ [...] *penalty* [...] *attached* [...]”.⁹⁰ Dermed finder EMD at en strafsanktioneret oplysningspligt ikke er stridende mod forbuddet mod selvinkriminering. Samme synspunkt deles i retslitteraturen, hvorved det ligeledes findes, at forbuddet mod selvinkriminering ikke finder anvendelse ved generel opfyldelse af en oplysningspligt. Såfremt myndighederne ikke kunne have forudset, at opfyldelse af en oplysningspligt ville medføre selvinkriminering.⁹¹

EMD har ligeledes taget stilling til, hvorvidt en strafbelagt oplysningspligt er i strid med forbuddet mod selvinkriminering i art. 6, hvis der foreligger forudgående mistanke om brud på lovgivning. Dette ses i *Funke V. France* 25/2 1993, hvor myndighederne anvendte en strafbelagt oplysningspligt, under en igangværende straffesag, til at belyse og bevise mistanken. EMD beskriver i præmis 44, at myndigheden anlagde sagen “ [...] *in order to obtain documents which they believed must exist,* [...]”. Hertil bemærker EMD, at myndigheden gennem oplysningspligten forsøgte at få anklagede til at indlevere beviser vedrørende “ [...] *offences he had allegedly committed.*”⁹² EMD finder således, at anvendelsen af en strafbelagt oplysningspligt under en straffesag er i strid med forbuddet mod selvinkriminering efter art. 6. Dette synspunkt deles samtidig i retslitteraturen, hvor det ligeledes udledes at anvendelse af eller trussel med strafbelagte oplysningspligter er i strid med EMRK art. 6, hvis personen må ses som anklaget for en forbrydelse.⁹³

⁸⁹ *Allen V. The United Kingdom* 10/9 2002 præmis 1

⁹⁰ *Allen V. The United Kingdom* 10/9 2002 præmis 1

⁹¹ Christoffersen, et. al. (2024), s. 749

⁹² *Funke V. France* 25/2 1993 præmis 44

⁹³ Se bl.a. Hasselgaard, et. al. (2005), s. 132, hvor dette ligeledes udledes af *Funke V. France* 25/2 1993

2.1.3. Retstilstanden for forbuddet mod selvinkriminering

Der er, som nævnt i afsnit 4.1.1., gennem tiden blevet indfortolket et forbud mod selvinkriminering i EMRK art. 6. Dette forbud findes at være en del af den retfærdige rettergang, som er en menneskerettighed beskyttet af EMRK art. 6. Forbuddet mod selvinkriminering følger blandt andet af Saunders v. The United Kingdom 17/12 1996, hvori EMD fastlægger at forbuddet er en international standart, som skal overholdes. Hertil understøtter EMD at der ikke kan foreligge en retfærdig rettergang, såfremt forbuddet mod selvinkriminering ikke er opretholdt. EMD definere ligeledes, hvornår der foreligger et brud på forbuddet mod selvinkriminering, hvilket anses for at ske, hvis en myndighed forsøger at fremtvinge oplysninger fra en anklaget. Dermed fortolker EMD at forbuddet mod selvinkriminering primært gælder ved myndigheders behandling af straffesager. Dette ses ligeledes i Pasquini V. San Marino (no.2) 20/10 2020, hvorved EMD finder at der foreligger et privilegie imod selvinkriminering. Med denne formulering må det antages at EMD er af den opfattelse, at en anklaget har et privilegie, og dermed en ret, til ikke at begå selvinkriminering. Hvorimod myndighederne, som tidligere nævnt, må antages at have et forbud. Dermed må retstillingen være fastlagt således at myndighederne ikke må anvende midler til at gennemtvunge en selvinkriminering hos en anklaget. Det ses dog ligeledes i afsnit 4.1.1., at der fortsat er mulighed for at den anklagede kan begå frivillig selvinkriminering, hvorfor der er mulighed for tilståelsessager. Dette er ligeledes, da det kan anses for uhensigtsmæssigt, at myndigheder ikke kan anvende oplysninger, som den anklagede frivilligt har oplyst til myndigheden. Såfremt dette ikke er mulighed kan anses for urimeligt overfor myndighederne, at der ikke kan anvendes oplysninger, den anklagede frivilligt har oplyst, i forbindelse straffesagen, da de er fremkommet ved selvinkriminering. Således må muligheden for frivillig selvinkriminering ikke kunne anses for stridende mod retten til retfærdig rettergang i EMRK art. 6.

Ifølge EMD er det ikke problematisk med en strafsanktioneret oplysningspligt, hvilket kan ses udledt af Allen V. The United Kingdom 10/9 2002 i afsnit 4.1.2. Dette begrundes af EMD med at oplysningerne ikke gives i straffesager. Det kan dog fremkomme uklart, hvorvidt EMD vil være af samme overbevisning, såfremt oplysningerne, opnået ved en strafbelagt oplysningspligt, leder til en straffesag. Det kan herved diskuteres, hvorvidt myndighederne, ved anvendelse af en strafsanktioneret oplysningspligt, har anvendt tvang til at fremtvinge beviser, således der kan anlægges en straffesag. Dette er dog ikke noget EMD undersøger, hvorfor retsstillingen i en sådan situation kan fremkomme uklar. EMD finder hertil ikke at “ [...] *compulsory powers* [...] ” er i strid med EMRK art. 6 og dermed heller ikke i strid med forbuddet mod selvinkriminering. Dog kan der ved en oplysningspligt, hvorefter en

person kan straffes for ikke at opfylde pligten, anses for at være en underliggende form for tvang. Dette kan være da personen, såfremt denne ikke overholder oplysningspligten, vil blive straffet herfor. EMD finder dog i Funke V. France 25/2 1993, som nævnt i afsnit 4.1.2., at en strafbelagt oplysningspligt ikke kan anvendes, hvis myndighederne forud har mistanke. Det må kunne anses for underordnet at myndigheden, i Funke V. France 25/2 1993, har anlagt en straffesag, da denne, som beskrevet i dommen, udelukkende er anlagt for at opnå oplysninger om forholdet. Dette må således betyde at myndigheder alligevel ikke kan anvende strafsanktionerede oplysningspligter, hvis der er grund til at tro at der kan ske selvinkriminering. Dermed modsiger EMD i Allen V. The United Kingdom 10/9 2002 deres begrundelser i Funke V. France 25/2 1993. Idet det kan antages at en myndighed med al sandsynlighed vil anvende en strafsanktioneret oplysningspligt til at belyse en mistanke om et strafbart forhold. Dermed vil det kunne argumenteres at en sådan anvendelse af en strafsanktioneret oplysningspligt vil være i strid med EMRK art. 6 og forbuddet mod selvinkriminering, da dette som udgangspunkt vil lede til en straffesag. Det kan dog vurderes, at EMD udbreder fortolkningen af EMRK art. 6, hvorved bestemmelsen som udgangspunkt kun finder anvendelse såfremt en person er "*anklaget*". Det kan dog fremstå uklart, hvorvidt EMD mener at forbuddet mod selvinkriminering skal finde anvendelse såfremt der er mistanke om et strafbart forhold. Det findes i Funke V. France 25/2 1993, at det er i strid med forbuddet mod selvinkriminering at anvende strafsanktionerede oplysningspligter til at opnå bevisgrundlaget for en igangværende straffesag. Idet der i sagen ikke var fundet beviser for den fulde anklage, kan det give indtryk af at EMD finder at forbuddet mod selvinkriminering ligeledes kan anvendes ved mistanke. Dette synspunkt findes, som nævnt i afsnit 4.1.2., ligeledes i litteraturen. Det fremkommer dog uklart, hvorvidt dette synspunkt er korrekt fortolket ud fra EMDs udtalelser. Det findes ikke at EMD har fuldstændig fastlagt retsstillingen i forhold til forbuddet mod selvinkriminering. Hertil er det ligeledes ikke fuldstændigt afdækket gennem EMDs praksis, hvor vidtgående beskyttelsen, af forbuddet mod selvinkriminering, kan antages at være.

Der kan således ikke findes en klar retstilstand for forbuddet mod selvinkriminering igennem EMDs retspraksis eller EMRK art. 6. Det må således afsøges, hvorvidt der i dansk ret er yderligere regler for forbuddet mod selvinkriminering. Som nævnt ovenfor i afsnit 4. findes der flere bestemmelser, hvori forbuddet mod selvinkriminering er indskrevet i dansk ret. Det er dog primært relevant for besvarelse af kandidatafhandlingen at undersøge forbuddet mod selvinkriminering ved forvaltningsmyndigheders arbejde.

4.2. Retssikkerhedsloven

Forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6, ses indskrevet i dansk lovgivning. Her iblandt i RL § 10. Forbuddet ses indskrevet således:

Retssikkerhedsloven § 10

“Hvis der er konkret mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen m.v. om pligt til at meddele oplysninger til myndigheden ikke i forhold til den mistænkte, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. En myndighed skal vejlede den mistænkte om, at vedkommende ikke har pligt til at meddele oplysninger, som kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Hvis den mistænkte meddeler samtykke til at afgive oplysninger, finder reglerne i § 9, stk. 4, 2. og 3. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Den mistænkte kan meddele samtykke til anvendelse af en oplysningspligt over for andre med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for en straffesag mod den mistænkte. Reglerne i § 9, stk. 4, 2. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.”

Der er i RL § 10, stk. 1 beskrevet, hvornår forbuddet mod selvinkriminering finder anvendelse. Det findes heri at en *“enkeltperson eller juridisk person”* fritages en lovbestemt oplysningspligt. Ordet *“enkeltperson”* anvendes i juridisk sammenhæng til at beskrive en almindelig borger. Hertil anvendes betegnelsen *“Juridisk person”*, hvilket henviser til et selskab eller en organisation.⁹⁴

Før der kan ske fritagelse for oplysningspligten, skal der foreligge en *“konkret mistanke”*. Med *“mistanke”* menes, at der skal være en sandsynlighed for eller en formodning om at nogen har gjort noget.⁹⁵ I bestemmelsen sammensættes *“mistanke”* med ordet *“konkret”*, hvorved det kan menes at det skal være et bestemt kendt forhold.⁹⁶ I sammensætningen af *“mistanke”* og *“konkret”* findes det hertil at der skal være en decideret formodning om en bestemt *“lovovertrædelse”*. Det kan dertil antages at RL §10, stk. 1 ikke finder anvendelse såfremt der foreligger mistanke om et andet strafbart forhold.

⁹⁴ Von Eyben, (2023), s. 270

⁹⁵ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026j)

⁹⁶ Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026k)

Med begrebet “*lovovertrædelse*” må det udledes at der skal være handlet i strid med gældende lovgivning. Hertil skal der være tale om en overtrædelse, hvorved det kan “*medføre straf*”. Med “*straf*” menes det, at der skal foreligge en strafferetlig sanktion i form af enten bøde eller frihedsberøvelse. For at være omfattet af bestemmelsen skal der således være en formodning om, at en person har handlet i strid med loven, angående et bestemt forhold, således denne kan idømmes straf. Såfremt dette opfyldes, vil personen dermed kunne fritages en, ellers lovbestemt, oplysningspligt og dermed beskyttes af forbuddet mod selvinkriminering.

4.2.1. Retssikkerhedskommissionen og justitsministerens overvejelser

I 2002 nedsatte regeringen en retssikkerhedskommission, hvilket var del af regeringsgrundlaget 2001.⁹⁷ Retssikkerhedskommissionen fik til opgave at undersøge borgernes retssikkerhed og, derefter, komme med forslag til lovændringer som følge heraf.⁹⁸ Ved fremsættelsen af lovforslaget blev der taget stilling til det menneskeretlige forbud mod selvinkriminering udledt EMRK art. 6. Hertil blev det vurderet, at der for juridiske personer gælder samme forbud mod selvinkriminering, hvilket begrundes med C-238/99p.⁹⁹ Retssikkerhedskommissionen foreslog hertil, at RL § 10 baseres på forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6.¹⁰⁰ Dermed foreslog retssikkerhedskommissionen at der skulle indsættes en bestemmelse, hvori forbuddet mod selvinkriminering skulle præciseres indenfor dansk ret.

Retssikkerhedskommissionen finder i deres betænkning, at forvaltningsmyndigheder skal forholde sig til forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6.¹⁰¹ Hertil finder retssikkerhedskommissionen at det vil være en “[...] omgåelse af strafferetsplejens regler [...]”, såfremt en forvaltningsmyndighed forsøger at tilvejebringe beviser til en straffesag gennem deres sagsbehandling.¹⁰² Således finder retssikkerhedskommissionen, i deres betænkning, at det er nødvendigt med en bestemmelse, der stadfæster forbuddet mod selvinkriminering ved forvaltningsmyndigheders sagsbehandling og deres anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspliger. Retssikkerhedskommissionen uddyber ligeledes, at der, efter EMRK art. 6, foreligger forbud mod selvinkriminering såfremt der er sket

⁹⁷ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3048 spalte 1.

⁹⁸ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3048 spalte 1.

⁹⁹ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3071 spalte 1 & 2.

¹⁰⁰ Forslag til retssikkerhedsloven s.3072, spalte 1

¹⁰¹ retssikkerhedskommissionens betænkning kap. 7.6.4.2

¹⁰² retssikkerhedskommissionens betænkning kap. 7.6.4.2

anklage.¹⁰³ Hertil nævnes det at der efter dansk ret, i følge RPL § 171, jf. PRL § 172, ikke er pligt for mistænkte eller tiltale at afgive forklaring.¹⁰⁴ Dermed finder kommissionen at et forbud mod selvinkriminering i dansk ret ligeledes skal tilkomme borgeren ved konkret mistanke om et strafbart forhold.¹⁰⁵

Retssikkerhedskommissionen finder, at det er nødvendigt at fastsætte regler for forvaltningsmyndigheders arbejde, hvor der er mistanke om lovovertrædelser.¹⁰⁶ Denne regel har til hensigt at “ [...] sikre den mistænkte ret til ikke at inkriminere sig selv [...], hvor lovgivningen har fastsat en “[...] pligt til at meddele visse oplysninger til en forvaltningsmyndighed.”¹⁰⁷ Hensigten med bestemmelsen er dermed, at fastsætte forbuddet mod selvinkriminering i lovgivningen, således der er klare retningslinjer for forvaltningsmyndigheder i situationer, hvor oplysningspligter leder til selvinkriminering. Retssikkerhedskommissionen udtaler ligeledes, at en oplysningspligt ikke skal betyde at forvaltningsmyndigheder kan omgå strafferetsplejen, hvorefter en mistænkt har ret til ikke at afgive forklaring.¹⁰⁸ RL § 10 skal, ifølge retssikkerhedskommissionen, finde anvendelse i situationer, hvor “ [...] manglende opfyldelse af oplysningspligten kan medføre straf [...]” og i situationer, hvor “ [...] lovovertrædelsen kan medføre en [...] sanktion, som [...] sidestilles med straf.”¹⁰⁹ Retssikkerhedskommissionens hensigt er, således, at bestemmelsen skal finde anvendelse, hvis en mistænkt misligholder en strafsanktioneret oplysningspligt ved iagttagelse af forbuddet mod selvinkriminering. Kommissionen påpeger at bestemmelsen først kan anvendes, hvis der er konkret mistanke om et strafbart forhold, hvorved der skal foreligge “[...]omstændigheder, spor mv.[...]”, der taler for skyld.¹¹⁰ Hertil finder retssikkerhedskommissionen, at myndigheder, såfremt der er mistanke, skal informere om at oplysningspligten kan medføre selvinkriminering.¹¹¹ Justitsministeriet er ligeledes enig i det fremlagte fra retssikkerhedskommissionen.¹¹² Under behandling af lovforslaget var der ingen nævneværdige ændringer eller kommentarer til RL § 10, hvorfor der var enighed om kommissionens forslag og fund.¹¹³

¹⁰³ retssikkerhedskommissionens betænkning kap. 7.6.4.4

¹⁰⁴ retssikkerhedskommissionens betænkning kap. 7.6.4.4

¹⁰⁵ retssikkerhedskommissionens betænkning kap. 7.6.4.4

¹⁰⁶ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3072 spalte 1

¹⁰⁷ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3072 spalte 1

¹⁰⁸ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3072 spalte 1

¹⁰⁹ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3072 spalte 2

¹¹⁰ Forslag til retssikkerhedsloven s.3072, spalte 2

¹¹¹ Forslag til retssikkerhedsloven s. 3072, spalte 2

¹¹² Forslag til retssikkerhedsloven s. 3075, spalte 1

¹¹³ I følge 1. behandling, 2. behandling og 3. behandling

4.2.2. Anvendelse af retssikkerhedsloven § 10

Der har tidligere været retspraksis på området forud for forbuddet mod selvinkriminering i RL § 10, dette ses i lyset af EMRK art. 6, hvori forbuddet (som nævnt ovenfor i afsnit 4.1.) er indfortolket. Det findes blandt andet i dansk praksis fra før 2005, hvor EMRK art. 6 er hovedbestemmelsen ved forbud mod selvinkriminering sammen med RPL § 752. Dette ses eksempelvis i U 2003.1029 H, hvori Højesteret bemærkede, at en oplysningspligt efter færdselsloven ikke udgjorde risiko for selvinkriminering. I det følgende vil praksis efter tilblivelsen af RL § 10 blive gennemgået.

Folketingets Ombudsmand undersøger i FOB2013-4, hvorvidt kravet om “*konkret mistanke*” forudsætter, at der skal ske anmeldelse eller om risikoen herfor er tilstrækkelig. Sagen omhandler en afgørelse om tilbagebetaling af sociale ydelser. I den forbindelse blev borgeren indkaldt til et møde angående situationen. Ombudsmanden finder, at RL § 10 ligeledes finder anvendelse i sagen uanset, at kommunen ikke har anmeldt til politiet. Til grund herfor, ligger ombudsmanden vægt på, at kommunen i deres afgørelse har skrevet, at der er “*[...] udvist svig ved forsætteligt at have fremkaldt [...] en vildfarelse [...]*”. Hertil undersøger Ombudsmanden baggrunden for sagen, som er opstået grundet en anonym henvendelse om muligt bedrageri. Således finder Ombudsmanden, at kommunen forud for indkaldelsen har haft mistanke om et strafbart forhold og dermed skulle RL § 10 iagttages. Det må dermed antages, at der er tale om konkret mistanke, hvis der indgivet en henvendelse om et muligt strafbart forhold, hvorved er indledes en undersøgelse. Hertil må forvaltningsmyndigheden skulle opfylde RL § 10, stk. 3, hvorefter vejledningspligten skulle opfyldes.

I FOB 2018-30 (kendt som “*Panama Papers*”) tager Folketinget Ombudsmand stilling til, hvorvidt SKATs materialeindkaldelser overholder RL § 10. I sagen har SKAT opkøbt informationer om danskere med offshore selskaber, som er fremkommet i Panama Papers. Herefter har SKAT forsøgt at indhente yderligere oplysninger hos de berørte borgere. Ombudsmanden finder frem til at bestemmelsen som SKAT anvender til indhentelse af oplysninger, kan anses for at være en oplysningspligt. Dermed mener Ombudsmanden at RL § 10 skal overholdes. Herefter undersøger Ombudsmanden, hvorvidt SKAT, ved fremsendelse af brevet, har haft konkret mistanke om et strafbart forhold. Ombudsmanden finder på baggrund af fremsendte dokumenter, at det ikke kan antages at der “*[...] på tidspunktet for udsendelsen af [...] [brevene] var grundlag for konkret mistanke [...]*”. Således finder Ombudsmanden at SKAT som udgangspunkt har overholdt RL § 10. I FOB 2019-33 tager Ombudsmanden stilling til overholdelsen af RL § 10 i en konkret sag vedrørende Panama Papers. I sagen er

Ombudsmanden blevet oplyst at der er forud for indkøbet af informationer har været en sag, hvori SKAT har forsøgt at indhente informationer, hos borgeren i 2016, vedrørende udenlands aktiviteter. På den baggrund finder Ombudsmanden at SKAT ved fremsendelse af brevet i 2017 “ [...] havde grundlagt for konkret mistanke om, [...] en strafbar lovovertrædelse.” Det er således Ombudsmandens opfattelse, at en forudgående undersøgelse vedrørende et lignende forhold kan danne grundlag for at der foreligger konkret mistanke. Det konkrete materiale SKAT havde opkøbt gav dog ikke grundlag for yderligere mistanke, hvorved Ombudsmanden fandt at “ [...] oplysningspligten [...] i et vist omfang ikke gjaldt [...] det materiale [...] fra Panama Papers” som borgeren var blevet pålagt at indsende. Hertil finder Ombudsmanden at SKAT skulle have vejledt om forbuddet mod selvinkriminering i henhold til RL § 10, stk. 3. Ombudsmanden finder således, at det, i den konkrete sag, er “ [...] beklageligt, at SKATs indhentelse af oplysninger [...] ikke er sket i overensstemmelse med reglerne i retssikkerhedslovens § 10.” Ombudsmanden benævner, at der i den tidligere udtalelse ikke var grund til at antage konkret mistanke i sagerne, dog anerkendes det at mistankegrundlaget skal vurderes for, hver enkelt sag for konkret at kunne vurdere, hvorvidt RL § 10 skal iagttages. Det findes således, at der i sager, hvor myndigheder indleder undersøgelse mod flere fysiske/juridiske personer ikke nødvendigvis foreligger konkret mistanke i alle sager. Det findes dog at der i visse sager, kan være tilfælde, hvor RL § 10 skal iagttages, hvis der foreligger yderligere grunde for at der er konkret mistanke. Dermed må forvaltningsmyndigheder skulle vurdere, hvorvidt forbuddet mod selvinkriminering finder anvendelse i, hver enkel af sagerne.

I MAD 2012.858 tager Natur- og Miljøklagenævnet stilling til, hvorvidt et påbud om undersøgelse kan gøres gældende efter der er konkret mistanke. Kommunen har i sagen informeret tiltalte om, at politiet vil blive inddraget til at efterforske sagen og herefter yderligere informeret om at der ikke er pligt til at udtale, jf. RL § 10, stk. 3. Herefter har kommunen nedlagt et undersøgelsespåbud, hvorved tiltalte skal bevise, at der ikke er sket forurening. Natur- og Miljøklagenævnet udtaler, at opfyldelse af påbuddet kan få “ [...] betydning for bedømmelsen af den lovovertrædelse, han er tiltalt for.” Dermed findes det, at der er en risiko for selvinkriminering i sagen. Hertil bemærker Natur- og Miljøklagenævnet, at kommunen forinden har informeret om RL § 10 og dermed er opmærksom på at der er en sådan risiko. Natur- og Miljøklagenævnet finder, således, at borgeren ikke kan pålægges et undersøgelsespåbud efter der er konstateret konkret mistanke. Det er dermed ikke muligt at gøre anvendelse af en oplysningspligt efter der er konkret mistanke uanset at der forinden er overholdt vejledningspligten i RL § 10, stk. 3. Dermed må myndigheden gøre anvendelse af RL § 10, stk. 4, hvori

der er mulighed for samtykke til opfyldelse af oplysningspligten. I ovennævnte sag bemærker Natur- og Miljøklagenævnet, at det må antages “ [...] at klager ikke ønsker at give samtykke.” Det kan således udledes, at der er en generel opfattelse af at RL § 10, stk. 4 ikke vil blive anvendt i sager, hvor der er anlagt sag eller informeret om risikoen for selvinkriminering og dermed konkret mistanke.

4.2.3. Retstilstanden for retssikkerhedsloven § 10

Som nævnt i afsnit 4. er det en almindelig del af dansk ret og dansk strafferetspleje at der er ret til ikke at udtale sig, såfremt det kan resultere i at den mistænkte, beviser egen skyld. Dette er ligeledes, hvad retssikkerhedskommissionen tilstræber at sikre i RL. Som nævnt i afsnit 4.2.1. finder kommissionen at der forud for 2005 var en mangel på bestemmelser, hvori forbuddet mod selvinkriminering er fortolket. Dette blev søgt løst med RL § 10, hvorved forbuddet mod selvinkriminering indenfor forvaltningsmyndigheders arbejdet blev klarlagt.

En af de primære problematikker med bestemmelsen er forvaltningsmyndigheders manglende opfyldelse af RL § 10, stk. 3. Dette kan udledes af de ovennævnte sager i afsnit 4.2.2., hvor både Folketinget Ombudsmand og Natur- og Miljøklagenævnet kommenterer vigtigheden af at myndighederne overholder deres vejledningspligt, som følger af RL § 10, stk. 3. Idet der i de fire ovenstående sager foreligger denne mangel kan det tænkes at være et generelt problem indenfor forvaltningen at denne pligt ikke opretholdes. Dette kan i visse tilfælde, som i FOB2013-4, betyde at den mistænkte udøver selvinkriminering, idet denne er af den opfattelse at det er strafbart såfremt de ikke indgiver oplysningerne. I sådanne tilfælde vil myndighedernes manglende vejledning af RL § 10 betyde at der retssikkerheden forværres. Dette er uhensigtsmæssigt idet baggrunden for RL er at sikre borgernes retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af oplysningspligter. Det kan tænkes at forvaltningsmyndighederne kan argumentere for at den manglende vejledning ikke udgør et problem for retssikkerheden, idet det kan antages at den almindelige borger burde være bevidste om, at de har ret til ikke at udtale sig i sådanne situationer. Det må dog ikke antages af forvaltningsmyndighederne at den almindelige borger er bevidste om, at denne ret ligeledes er gældende ved lovbestemte oplysningspligter.

Det kan hertil ligeledes være problematisk at oplysningspligter indenfor forvaltningen ofte er straf-sanktioneret.¹¹⁴ Hvorfor den mistænkte kan føle sig tvunget til at begå selvinkriminering, idet de vil

¹¹⁴ Se blandt andet skattekontrolløven § 2, jf. § 83.

undgå at blive straffet. Dette må dog ikke få den betydning at en mistænkt ikke bliver oplyst om deres menneskerettigheder når de mødes af forvaltningsmyndigheder.

Det er ligeledes i RL § 10 præciseret, at forbuddet mod selvinkriminering skal gælde for juridiske personer, der er mistænkt. Dermed må det overstående antages ligeledes at være gældende for selskaber ved forvaltningsmyndigheders undersøgelse. Der kan i situationer, hvor det er en juridisk person, som er mistænkt, argumenteres for at forvaltningsmyndigheders manglende vejledning ikke har samme effekt på retssikkerheden som ved en fysisk person. Idet det må antages at det ofte vil være jurister i selskaberne, som varetager sagerne ved forvaltningsmyndighederne. Dog må dette ikke betyde at forvaltningsmyndigheden helt stopper med at udøve deres vejledningspligt efter RL § 10, stk. 3, så snart den mistænkte er en juridisk person.

Der gives i RL § 10, stk. 4 mulighed for at forvaltningsmyndigheden kan indhente et samtykke, hvorved den mistænkte ønsker at opfylde oplysningspligten på trods af risikoen for selvinkriminering. Såfremt forvaltningsmyndigheden ønsker at anvende denne bestemmelse, må det dog antages at denne først skal have opfyldt vejledningspligten i RL § 10, stk. 3, hvorfor der ligeledes skal være informeret om retten til ikke at opfylde oplysningspligten efter RL § 10, stk. 1. I sådanne tilfælde må det vurderes usandsynligt at den mistænkte ønsker at give samtykke, hvilket ligeledes findes i MAD 2012.585 som nævnt i afsnit 4.2.2. Det må antages, at den mistænkte udelukkende, kan give samtykke, til tilsidesættelse af forbuddet mod selvinkriminering, såfremt det er sket på et oplyst grundlag.

Med Folketingets Ombudsmands kommentarer i FOB 2019-33, der er nævnt i afsnit 4.2.2., bliver det undersøgt, hvorvidt tidligere sager kan betyde at der skal informeres om reglerne i RL § 10. Herved udtales det at tidligere sager, hvor der har været konkret mistanke om et forhold, kan betyde at forvaltningsmyndigheden skal opfylde vejledningspligten i RL § 10, stk. 3. Dette ses særligt forekommende, hvis den forhenværende mistanke omhandler en lignende sagsfremstilling.

4.3. Forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6 og retssikkerhedsloven § 10

Som nævnt i afsnit 4.2. er EMRK art. 6 indskrevet i blandt andet RL § 10. Dette findes da retssikkerhedskommissionen fandt at der manglede en bestemmelse vedrørende forbuddet mod selvinkriminering ved forvaltningsmyndigheders oplysningspligter.

Det fremgår af afsnit 4.1. at EMRK art. 6 omhandler tilfælde, hvori der er sket anklage for et strafbart forhold. Det kan hertil ses at en oplysningspligt ikke strider imod forbuddet mod selvinkriminering, såfremt pligten ikke anvendes under en straffesag. I afsnit 4.2. angående RL § 10 findes det, derimod, at forbuddet mod selvinkriminering finder anvendelse såfremt der er konkret mistanke. Der er således i dansk ret en bedre beskyttelse. Dog finder EMD at en strafbelagt oplysningspligt ikke kan anvendes, såfremt den anvendes til at belyse et muligt strafbart forhold, som myndigheden har mistanke om. Denne beskyttelse er dog kun testet i sager, hvor der er anlagt en straffesag, men, hvor der ikke er beviser nok til at opretholde anklagen. Dette betyder at EMD fortsat mener der skal være en straffesag igangsat før mistanke er nok til at forbuddet mod selvinkriminering er gældende. Dermed giver RL § 10 en bredere beskyttelse af forbuddet mod selvinkriminering end efter EMRK art. 6.

Den breder beskyttelse må dog vurderes, at være underordnet idet forvaltningsmyndighederne ikke udfører deres vejledningspligt efter RL § 10, stk. 3. Dette risikerer, som vurderet i afsnit 4.2.3., retssikkerheden når en mistænkt mødes af forvaltningsmyndigheden, med et krav om opfyldelse af oplysningspligten. Idet forvaltningsmyndighederne ikke overholder deres forpligtelser, vil en mistænkt ikke være bevidst om, at der efter dansk ret er en bredere beskyttelse af forbuddet mod selvinkriminering. Det må dog antages at forvaltningsmyndighederne lever op til forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6, idet det, som udgangspunkt, må antages at den mistænkte informeres om retten til ikke at udtale sig så snart denne er under konkret anklage. Det findes dog usandsynligt at dette gøres med begrundelse i RL § 10, men derimod med begrundelse i RPL § 752. Det kan dog ikke antages at det er forvaltningsmyndigheden, der varetager den opgave, men derimod politiet eller anklagemyndigheden idet sagen på det tidspunkt vil være overdraget dertil.

Det må således udledes at der efter dansk ret er en bredere beskyttelse af forbuddet mod selvinkriminering, men at denne ikke fuldstændig efterleves af forvaltningsmyndighederne. Der kan derved

stilles spørgsmål til, hvorvidt en sådan bestemmelse er nødvendigt. Der kan dog ikke argumenteres for en fjernelse af bestemmelsen, idet der, som nævnt i afsnit 4., findes flere bestemmelser i dansk ret, hvor reglerne om forbuddet mod selvinkriminering finder anvendelse, så snart der er mistanke. Dette er ligeledes retssikkerhedskommissionens begrundelse for bestemmelsen. Dermed må der i dansk ret være en bredere beskyttelse idet det er den generelle opfattelse at der vil ske en forringelse af retssikkerheden, såfremt mistænkte ikke beskyttes af forbuddet mod selvinkriminering ved forvaltningsmyndigheders afgørelser. Vejledningspligten i RL § 10, stk. 3, kan ligeledes findes at ikke at være nødvendig, idet forvaltningsmyndighederne ikke overholder denne ved sagsbehandlingen. Det må hertil findes utænkeligt at vejledningspligten efter RL § 10, stk. 3 ikke er indlagt i forvaltningsmyndigheds retningslinjer, hvorfor bestemmelsen fortsat er nødvendig.

Idet kandidatafhandlingens fokusområde angår oplysningspligter indenfor databeskyttelsesretten, kan det dermed findes relevant at undersøge, hvorvidt den danske tilsynsmyndighed, Datatilsynet, overholder forbuddet mod selvinkriminering efter EMRK art. 6 og RL § 10. Det vil hertil ligeledes være relevant at undersøge, hvorvidt datatilsynet overholder RL § 10, stk. 3 og dermed overholder vejledningspligten. Forinden dette dog kan undersøges, må der foretages en undersøgelse af anmeldelses- og oplysningspligten i DBF art. 33.

5. Den databeskyttelsesretlige anmeldelses- og oplysningspligt

Der er i DBF art. 58 angivet en række kompetencer til tilsynsmyndigheden. Det er efter denne bestemmelse en del af tilsynsmyndighedens generelle opgaver at foretage kontrol af dataansvarliges overholdelse af DBF. DBF art. 58, stk. 1, litra a giver tilsynsmyndigheden mulighed for at give den dataansvarlige påbud om udlevering af oplysninger til varetagelse af kontrolopgaven. Dette betyder at den dataansvarlige, efter DBF art. 58, stk. 1, litra a, er pålagt en oplysningspligt.¹¹⁵ I dansk ret ses denne bestemmelse videreført i databeskyttelsesloven § 29, hvorved datatilsynet kan anmode om oplysninger til brug for dets virke.

¹¹⁵ Udsen & Knobel, (2025), s.448

Det nærværende afsnit forsøger dog at undersøge pligterne i DBF art. 33, hvorved en dataansvarlig skal anmelde og udlevere oplysninger ved brud på persondatasikkerheden.

5.1. Formålet med databeskyttelsesforordningen

Baggrunden for DBF er beskrevet i forslaget til forordningen. Heri ligger der særligt fokus på at “ [...] den hurtige teknologiske udvikling har skabt nye udfordringer, hvad angår beskyttelse af personoplysninger.”¹¹⁶ Dermed finder EU-kommissionen at der foreligger et problem i forhold til den fremtidige beskyttelse af personoplysninger. Det findes yderligere i forslaget, at persondatabeskyttelse “ [...] spiller en [...] central rolle i den digitale dagsorden [...]”.¹¹⁷ Der tilføjes hertil, at TEUF art. 16, stk. 1 fastsætter retten til beskyttelse af personlige oplysninger. Der findes samtidig en lignende beskyttelse i EUC art. 8, hvori beskyttelse af personoplysninger anses som en del af retten til privatlivets fred og derved fastslås som en grundlæggende rettighed.¹¹⁸ Den bagvedliggende begrundelse for DBF er, dermed, at beskytte de rettigheder som en person har, ifølge anden EU-lovgivning, angående personoplysninger. Hertil menes det at DBF vil yde en yderligere beskyttelse af andre grundlæggende rettigheder, hvor der blandt andet nævnes retten til privatlivet fred.¹¹⁹ Ifølge forslaget til DBF vil pligten til at anmelde brud være i art. 31.¹²⁰ Bestemmelsen er sidenhen indlagt som DBF art. 33.

5.2. Den dataansvarliges anmeldelsespligt

Den dataansvarlige er pålagt at anmelde brud på persondatasikkerheden til tilsynsmyndigheden, jf. DBF art. 33. Dette har til formål at sikre at den dataansvarlige forholder sig og reagere på et sikkerhedsbrud.¹²¹ Hertil sikre pligten at tilsynsmyndigheden kan føre kontrol med den dataansvarlige og kan således afdække, hvorvidt bruddet på persondatasikkerheden skyldes en overtrædelse af forordningen.¹²²

Pligten til at anmelde brud på persondatasikkerhed følger hermed af DBF art. 33 med denne ordlyd:

¹¹⁶ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), kap 1.

¹¹⁷ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), kap 1.

¹¹⁸ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), kap 1.

¹¹⁹ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), kap 3.3.

¹²⁰ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), kap. 3.3 og samt i forordningstekstens art. 31.

¹²¹ Blume, (2018), s. 158 & Udsen & Knobel, (2025), s. 449

¹²² Udsen & Knobel, (2025), s. 449

Generel forordning om Databeskyttelse Art. 33

”Stk. 1. Ved brud på persondatasikkerheden anmelder den dataansvarlige uden unødigt forsinkelse og om muligt senest 72 timer, efter at denne er blevet bekendt med det, bruddet på persondatasikkerheden til den tilsynsmyndighed, som er kompetent i overensstemmelse med artikel 55, medmindre at det er usandsynligt, at bruddet på persondatasikkerheden indebærer en risiko for fysiske personers rettigheder eller frihedsrettigheder. Foretages anmeldelsen til tilsynsmyndigheden ikke inden for 72 timer, ledsages den af en begrundelse for forsinkelsen.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. [...]

Stk. 4. [...]

Stk. 5. [...]”

Den dataansvarlige skal, ifølge bestemmelsens stk. 1, “*Ved brud på persondatasikkerheden [...]*” anmelde dette til tilsynsmyndigheden. Begrebet “*[...] brud på persondatasikkerheden [...]*” ses yderligere defineret i DBF art. 4, nr. 12. Heri defineres begrebet til at “*[...] hædelig eller ulovlig tilintetgørelse, tab, ændring, uautoriseret videregivelse af eller adgang til personoplysninger [...]*” til at være et brud på persondatasikkerheden. Der er således en bred forståelse af, hvad der omfattes af et brud på persondatasikkerheden indebærer. Det følger hertil af præambelbetragtning 85, at et brud på persondatasikkerheden karakteriseres ved at kunne “*[...] påføre fysiske personer fysisk, materiel eller immateriel skade [...]*”, såfremt det ikke bliver håndteret.¹²³ Ifølge European Data Protection Board (herefter EDPB) er et brud på persondatasikkerheden dog ikke ensbetydende med at der foreligger en overtrædelse af DBF, da et sådant brud “*[...] ikke nødvendigvis er brud på personsikkerheden.*”¹²⁴ Såfremt der foreligger et “*[...] brud på persondatasikkerheden [...]*” skal den dataansvarlige anmelde bruddet til tilsynsmyndigheden, jf. DBF art. 33. Således er der i bestemmelsen indskrevet en anmeldelsespligt. Anmeldelsen af bruddet på persondatasikkerheden skal ske indenfor 72 timer og “*uden unødigt forsinkelse*”. Med må dette må det menes at den dataansvarlige skal anmelde hurtigst muligt efter oplysningerne er klarlagt. Dette kan understøttes af præambelbetragtning 87, hvori unødigt forsinkelse skal vurderes ud fra “*[...] karakteren og alvoren af bruddet [...]* og *dets konsekvenser og skadevirkninger*”. Det er således en samlet vurdering af bruddets omfang, som vil

¹²³ Præambelbetragtning 85 DBF

¹²⁴ EDPB retningslinjer 9/2022, s. 8, pkt. 15

bestemme, hvorvidt der er tale om en forsinket anmeldelse.¹²⁵ Ved forslaget til forordningen blev bestemmelsen fremsat med et krav på anmeldelse indenfor 24 timer.¹²⁶ I Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelses (herefter EDPS) høringssvar bliver det forslået at ændre tidsfristen, således den dataansvarlige får 72 timer.¹²⁷ Dette synspunkt deler Rådet ved første behandling af forslaget.¹²⁸

Ifølge DBF art. 33, stk. 1 skal den dataansvarlige indgive en begrundelse for forsinket anmeldelse, såfremt bruddet på persondatasikkerheden ikke anmeldes indenfor 72 timer. Justitsministeriet udtaler i betænkning nr. 1565, at unødigt forsinkelse umiddelbart vil være i situationer, hvor det ikke er muligt at komme i kontakt med tilsynsmyndigheden.¹²⁹ Dette finder justitsministeriet dog kun til at være i situationer, hvor ekstraordinære forhold, som eksempelvis berør den digitale infrastruktur, gør det umuligt.¹³⁰ Det vurderes hertil at den dataansvarlige i sådanne situationer skal undersøge alle andre muligheder for at anmelde indenfor tidsfristen i DBF art. 33, stk. 1.¹³¹

EDPS finder i deres høringssvar, at der i bestemmelsen skal angives “ [...] kriterierne for og kravene til [...] [at bedømme] brud på persondatasikkerheden [...]”.¹³² I Rådets første behandling bliver det yderligere fastlagt i, hvilke tilfælde der skal ske anmeldelse til tilsynsmyndigheden. Heri fastsættes det at et brud skal anmeldes, hvis ikke er “ [...] usandsynligt, at bruddet på datasikkerheden fører til en risiko for fysiske personers rettigheder eller frihedsrettigheder.”¹³³ Et brud skal således anmeldes så snart der er risiko for at en persons rettigheder bliver berørt.

Det fremkommer ikke af høringssvarene, hvorvidt der undersøges risikoen for selvinkriminering ved DBF art. 33. Dog forholder Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (herefter EØSU) sig kritisk til bestemmelsen i deres høringssvar, hvorved de finder at en anmeldelsespligt kan “ [...] true systemets funktion og i sidste ende være en hindring [...]”.¹³⁴ Således finder EØSU at der kan være risiko for at en anmeldelsespligt kan give problematikker for, om det er de korrekte der stilles til

¹²⁵ Præambelbetragtning 87 DBF

¹²⁶ Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), art. 31

¹²⁷ EDPS høringssvar vedr. art. 31 & 32

¹²⁸ 1. behandling af 2017/C 378/55, nr. 5.4.

¹²⁹ Betænkning nr. 1565, s. 497

¹³⁰ Betænkning nr. 1565 s. 497

¹³¹ Betænkning nr. 1565, s. 497

¹³² EDPS høringssvar vedr. art. 31 & 32

¹³³ 1. behandling af 2017/C 378/55 nr. 5.4.

¹³⁴ EØSU høringssvar 4.10.1

ansvar.¹³⁵ Rådet kommer ikke ind på EØSU's kritik, men anfører at “*anmeldelse til tilsynsmyndighederne vil sætte dem i stand til at gribe ind [...]*”.¹³⁶

5.2.1. Indgivelse af oplysninger løbende

Såfremt det ikke er muligt for den dataansvarlige at indlevere de i stk. 3 bestemte oplysninger, indenfor 72, giver DBF art. 33, stk. 4 mulighed for at indlevere oplysninger løbende. Bestemmelsen forlyder således:

Generel forordning om Databeskyttelse Art. 33

“[...]”

Stk. 2 [...]”

Stk. 3 [...]”

Stk. 4. Når og for så vidt som det ikke er muligt at give oplysningerne samlet, kan oplysningerne meddeles trinvist uden unødigt yderligere forsinkelse.

Stk. 5 [...]”

Det er heri bestemt at en dataansvarlig kan indlevere oplysninger “*trinvist*” og “*uden unødigt [...] forsinkelse*”. Dermed kan en dataansvarlig indlevere oplysningerne om bruddet på persondatasikkerheden som de fremkommer. Dette skal ske “*uden unødigt [...] forsinkelse*”, hvilket, som nævnt, ovenfor må betyde at oplysningerne skal indgives så snart det er muligt. Det må ligeledes her være en samlet vurdering af bruddets indhold, efter præambelbetragtning 87, som karakteriserer, hvorvidt der foreligger forsinkelse.¹³⁷ DBF art. 33, stk. 4 finder dog kun anvendelse “*når og for så vidt*” den dataansvarlige ikke kan indlevere alle oplysningerne samlet i en anmeldelse. Dette må ses sammenhængende med fristen i stk. 1, hvori den dataansvarlige har 72 timer til indlevering af en samlet anmeldelse. Dermed skal muligheden for overholdelse af DBF art. 33, stk. 1 være forsøgt.

En begrundelse for, hvorfor denne bestemmelse er indtænkt i forordningen er, ifølge litteraturen, for at undgå, at en dataansvarlig ikke anmelder rettidigt eller slet ikke anmelder, fordi oplysningerne i stk. 3 ikke er klarlagt.¹³⁸ I Justitsministeriets betænkning findes der at bestemmelsen ikke giver

¹³⁵ EØSU høringssvar 4.10.1

¹³⁶ 1. behandling af 2017/C 378/55, nr. 5.4.

¹³⁷ Præambelbetragtning 87 GDPR

¹³⁸ Spiecker Genannt Döhmman et al., (2023) s. 679

mulighed for at undlade opfyldelse af kravet om 72 timer i DBF art. 33, stk.1.¹³⁹ Der skal således først ske anmeldelse af bruddet på persondatasikkerheden før anvendelsen af DBF art. 33, stk. 4 kan anvendes. Det findes samtidig at være i strid med bestemmelsen at en dataansvarlig tilbageholder oplysninger for at indlevere den samlet efter stk. 1.¹⁴⁰ Den trinvis oplysningspligt tilsigter dermed at få en dataansvarlig til at indlevere oplysninger om brud på persondatasikkerheden hurtigst muligt i situationer, hvor alle oplysningerne endnu ikke er klarlagt.

5.2.2. Forbuddet mod selvinkriminering ved databeskyttelsesforordningen art. 33

I forhold til afsnit 4. kan der stilles spørgsmål til, hvorvidt DBF art. 33, stk. 4 er i strid med forbuddet mod selvinkriminering. Såfremt der løbende skal indleveres oplysninger vedrørende bruddet på persondatasikkerheden, vil det udgøre en risiko for selvinkriminering som den dataansvarlige efter DBF art. 33, stk. 4 er blevet pålagt.

I forarbejdet til DBF undersøges det ikke, hvorvidt art. 33 kan være i strid med forbuddet mod selvinkriminering. Som udgangspunkt efter EMDs afgørelser, som nævnt i afsnit 4.1.2, er en oplysningspligt ikke i strid med EMRK art. 6, dog vil forbuddet mod selvinkriminering stadig finde anvendelse så snart der er begrundelse for straffesag. Således vil det som udgangspunkt ikke være problematisk med oplysningspligten i DBF art. 33, stk. 4. Det kan dog være problematisk at anende oplysningspligten, hvis tilsynsmyndigheden kan have rejst anklage inden alle oplysningerne er blevet indleveret. Der kan derved være betænkeligheder vedrørende, hvorvidt den fortsatte pligt til at indgive oplysningerne kan være i strid med forbuddet mod selvinkriminering. Dette vil blive undersøgt nærmere nedenfor i afsnit 5.2.3. og 5.2.4.

Justitsministeriet finder ligeledes i deres betænkning nr. 1565, at der kan være problematikker med DBF art. 33 i forhold til forbuddet mod selvinkriminering. Heri det menes det dog at anmeldelsespligten efter DBF art. 33, stk. 1 kan stride mod forbuddet mod selvinkriminering.¹⁴¹ Justitsministeriet finder at RL § 10 finder anvendelse i situationer som angår DBF art. 33, hvor forholdet kan vurderes til at angå noget strafbart.¹⁴² Som nævnt ovenfor i afsnit 4.2. fritager RL § 10 mistænkte fra at opfylde

¹³⁹ Betænkning nr. 1565, s. 502

¹⁴⁰ Betænkning nr. 1565, s. 502

¹⁴¹ Betænkning nr. 1565, s. 498

¹⁴² Betænkning nr. 1565, s.498-499

en oplysningspligt, såfremt det ikke kan udelukkes at oplysningerne vil indgå til vurdering af et strafbart forhold. RL § 10 finder anvendelse ved en konkret mistanke, hvilket, som vurderet ovenfor i afsnit 4.3., giver en bedre beskyttelse end den udformet af EMRK art. 6 igennem EMD-praksis. Justitsministeriet finder efter en gennemgang af forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6 og RL § 10, at DBF art. 33 ikke er i strid med forbuddet mod selvinkriminering.¹⁴³ Dette vurderes da det ikke menes at den dataansvarlige vil være mistænkt eller anklaget forud for bruddets anmeldelse.¹⁴⁴

Det kan dog diskuteres, hvorvidt der kan foreligge tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden kan have mistanke om et strafbart forhold inden der sker anmeldelse af brud på persondatasikkerheden. Dette kan være, hvis tilsynsmyndigheden tidligere er blevet tippet om mulige brud eller hvis der er en indledende undersøgelse af den dataansvarlige. I den type situation, kan det tænkes at tilsynsmyndigheden forinden har en formodning om, at der foreligger et strafbart forhold. Dermed vil den dataansvarlige, så snart denne anmelder et brud på persondatasikkerheden som vedrører tilsynsmyndigheden mistanke kunne risikere at begå selvinkriminering. Dette undersøges nærmere i afsnit 5.2.4. I et sådan tilfælde må tilsynet efter RL § 10, stk. 3 informere om at den dataansvarlige ikke har pligt til at udtale sig, da oplysningerne kan og vil blive anvendt såfremt der anlægges en straffesag. Hertil kan tilsynet forsøge at anvende RL § 10, stk. 4, hvorved den dataansvarlige kan give samtykke til fortsat at indlevere oplysninger, dette må dog anses for usandsynligt, som ligeledes begrundet af Natur- og Miljøklagenævnet, som er undersøgt i afsnit 4.2.2., da det kan antages at en dataansvarlig ikke ønsker at begå yderligere selvinkriminering. Justitsministeriets begrundelser kan således ses som saglig i forhold til intentionen bag DBF art. 33 og dennes sammenhæng med EMRK art. 6 og RL § 10, dog må der findes forhold, hvor der forud for anmeldelse kan foreligge risiko for selvinkriminering.

Justitsministeriet undersøge dog ikke den fortsatte oplysningspligt i DBF art. 33, stk. 4, hvori en dataansvarlig kan indlevere oplysninger i etaper. Som udgangspunkt strider en sådan oplysningspligt ikke imod forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6 og RL § 10. Dog kan det tænkes at der kan findes situationer, hvor en dataansvarlig vil blive mistænkt ved anmeldelsen af bruddet, hvor de første oplysninger giver tilsynsmyndigheden konkret mistanke om en overtrædelse af DBF. I sådanne situationer må tilsynsmyndigheden ligeledes overholde RL § 10, stk. 3 og derved informerer om, at der ikke længere er pligt til at udtale sig. Det må ligeledes i en sådan situation ses for usandsynligt,

¹⁴³ Betænkning nr. 1565, s. 500

¹⁴⁴ Betænkning nr. 1565, s. 500

at tilsynsmyndigheden kan anvende RL § 10, stk. 4 vedrørende samtykke. Det må ligeledes tænkes at der kan findes situationer, hvor en tilsynsmyndighed efter flere indleveringer af oplysninger at forholdet skifter karakter til at være strafbart. Herved må tilsynsmyndigheden ligeledes overholde bestemmelserne i RL § 10.

Såfremt tilsynsmyndigheden ikke foretager vejledningspligten i RL § 10, vil domstolene skulle vurdere, hvorvidt oplysningerne er brugbare. Idet det findes at oplysninger indhentet på en sådanvis er brugbare i den fortsatte straffesag må det vurderes at have markant indflydelse på retssikkerheden. Anvendes oplysninger indhentet på en sådan vis vil det stride mod retten til en retfærdig rettergang i EMRK art. 6, idet forbuddet mod selvinkriminering er indfortolket heri. Hertil vil det betyde at dataansvarlige kan være tilbageholdende med at anmelde brud på persondatasikkerheden, idet de risikerer straf ved at indlevere oplysningerne. Såfremt grundlaget for en straffesag stammer fra oplysninger indgivet af den mistænkte eller anklagede vil det ligeledes betyde at det er denne som beviser egen skyld. Dette er som nævnt i afsnit 4.1. en del af begrundelsen for forbuddet mod selvinkriminering.

Domstolene har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet, om, hvorvidt oplysningspligten i DBF art. 33, stk. 4 er i strid med forbuddet mod selvinkriminering i EMRK art. 6. Der findes ligeledes ikke praksis, hvor der sker en retslig vurdering af tilsynsmyndighedens overholdelse af RL § 10.

5.2.3. Gladsaxe kommune – Tyveri af computer med personoplysninger

I U.2026.1140 H tager Højesteret stilling til, hvorvidt der kan gives godtgørelse til borgere, der er blevet berørt af et brud på persondatasikkerheden. Sagen omhandler Gladsaxe kommune, hvor en bærbar computer med personoplysninger blev stålet. Den 5. december 2018 anmelder Gladsaxe kommune, bruddet på persondatasikkerheden til Datatilsynet. Gladsaxe kommune præciserer den 6. december anmeldelsen med yderligere oplysninger. Ved anmeldelsen af bruddet på persondatasikkerheden beskriver Gladsaxe kommune at “ [...] personoplysningerne midlertidigt [var] lagret lokalt [...]”. Det fremgår ligeledes, at der ikke var foretaget kryptering af dataene. Den 11. december stiller datatilsynet spørgsmål til sagen. Et centralt spørgsmål heri er, hvorledes filen med personoplysninger er sikret. Ifølge Gladsaxe kommunen er, hverken filen eller harddisken krypteret. Den 18. januar stiller datatilsynet yderligere spørgsmål. Heri bedes Gladsaxe kommune redegøre for deres pressemeddelelse, hvori de udtaler at “ [...] oplysningerne efter al sandsynlighed [er] blevet slettet [...]”. Gladsaxe kommune mener hertil ikke at en kommunal computer vil blive stjålet “ [...] med datatyveri

for øje [...]”. Datatilsynet ønsker ligeledes en redegørelse for udtalelsen “ *[...] selv i de tilfælde, hvor cprnumre har været lækket til en større kreds, har der ikke været tilfælde af misbrug [...]* “. Hertil henviser Gladsaxe kommune til en vurdering foretaget af PWC, hvori det vurderes ” *[...] at risikoen for, at personoplysninger på den stjålne PC misbruges ville blive misbrugt [...] var meget lille* “. PWC vurderer ligeledes, at det er et brugstyveri.

Den 10. marts bliver Gladsaxe kommune politianmeldt for overtrædelse af DBF. Datatilsynet udtaler i anmeldelsen, at der er lagt vægt på at Gladsaxe kommune ikke har krypteret computeren eller filen. Hertil har Datatilsynet lagt vægt på at Gladsaxe kommune har haft to tidligere sager, hvori medarbejdere ikke har fulgt kommunens retningslinjer og forårsaget et brud på persondatasikkerheden. Det er ligeledes Datatilsynets vurdering, at det i denne sag er “ *[...] gjort [...] med overlæg.* ”

Den manglende kryptering har derved været en afgørende mangel som Datatilsynet har vægtet i deres afgørelse. Idet det kan antages, at Datatilsynet var bevidst om den manglende kryptering, på baggrund af de tidligere anmeldelser, kan det diskuteres, hvorvidt der har været grundlagt for konkret mistanke om en overtrædelse af DBF, hvorved der skal informeres om retten til ikke at udtale sig, jf. RL § 10. Det fremgår af anmeldelsen at filen er blevet lagret lokalt og derved ikke efter Gladsaxe kommunes interne retningslinjer. Datatilsynets spørgsmål af den 11. december angår en præcisering af filens beskyttelse. Heri bliver Datatilsynet opmærksom på at der ikke foreligger generel kryptering af filen eller harddisken. Såfremt Datatilsynet efter anmeldelsen har formodet, at der er problemer med manglende kryptering, kan det fremstå som en konkret mistanke. I Datatilsynets bødeindstilling fremkommer det ligeledes at Gladsaxe kommune tidligere har haft lignende sager, hvor medarbejdere har forårsaget databrud. Såfremt Datatilsynet ligeledes i disse sager er blevet opmærksom på at der fremkommer manglende kryptering, kan der forud for de efterfølgende oplysninger være en konkret mistanke om at Gladsaxe kommune har systematiske problemer, som risikerer persondatasikkerheden. Således vil Datatilsynet have en konkret mistanke efter anmeldelsen.

I et sådant tilfælde skal datatilsynet opfylde vejledningspligten vedrørende retten til ikke at udtale sig, jf. RL § 10, stk. 3, jf. EMRK art. 6. Da det ikke fremgår af sagen, hvorvidt Datatilsynet har overholdt denne bestemmelse kan der opstilles to scenarier i forhold til sagsforløbet.

I det første scenarie har datatilsynet informeret om RL § 10 ved fremsendelse af spørgsmålene, da det kan fremstå som konkret mistanke at Gladsaxe kommune har systematiske mangler, der risikerer persondatasikkerheden. Derved skal Gladsaxe kommune have mulighed for at give samtykke til at opfylde oplysningspligten og derved begå selvinkriminering.

I det andet scenarie har Datatilsynet ikke informeret om RL § 10 ved fremsendelsen af spørgsmålene og derved har Gladsaxe kommune ikke være bevidst om risikoen for selvinkriminering. Gladsaxe kommune har således overholdt oplysningspligten i uvidenhed om, at denne kan fraviges ved risiko for selvinkriminering.

Som nævnt tidligere i afsnit 4.2.2 fremkommer det usandsynligt at Gladsaxe kommune vil give samtykke til at begå selvinkriminering. Dette er da Datatilsynet således først skal have vejledt om at der foreligger risiko for selvinkriminering. Det kan herved antages at Gladsaxe kommune herefter ikke har ønsket at give samtykke og derved vil have fraveget oplysningspligten, jf. RL § 10, stk. 1. Det fremstår således mest sandsynligt, at Datatilsynet ikke har vejledt om risikoen for selvinkriminering, hvorfor Gladsaxe Kommune har indleveret oplysningerne og begået selvinkriminering. Såfremt dette er tilfældet, har Datatilsynet ikke overholdt vejledningspligten i RL § 10, stk. 3 og derved brudt EMRK art. 6 og forbuddet mod selvinkriminering.

Idet det fremkommer usandsynligt at Datatilsynet ikke har haft en konkret mistanke, vil et scenarie, hvori datatilsynet ikke skal informere om RL § 10 ikke være relevant.

5.2.4. Danske Bank – Manglende sletning af personoplysninger

I 2019 bliver Finanstilsynet bevidst om en række fejl i Danske Bank A/S' gældsinddrivelsessystem.¹⁴⁵ Som følge af fejlene har Danske Bank A/S indrømmet at have overtrådt DBF og derved behandlet ukorrekte personoplysninger.¹⁴⁶ Hertil har Danske Bank A/S indrømmet at der har været problemer med opbevaring og sletning af persondata.¹⁴⁷ Datatilsynet har i deres undersøgelse, af egen drift, fundet at der ikke foreligger dokumentation for retningslinjer om sletning og opbevaring ved Danske

¹⁴⁵ Finanstilsynet, (2020)

¹⁴⁶ Berlingske, (2022)

¹⁴⁷ Berlingske, (2022)

Bank A/S.¹⁴⁸ Forinden undersøgelsen, har Danske Bank A/S oplyst, “ [...] at de havde identificeret et problem med sletning af personoplysninger [...]”.¹⁴⁹ Herefter indstiller datatilsynet d. 5. april 2022 Danske Bank A/S til bøde.¹⁵⁰ Danske Bank A/S har i december 2020 besvaret spørgsmål stillet af Datatilsynet vedrørende sagen.¹⁵¹ Et af Datatilsynets spørgsmål forlyder “ [...] hvornår og hvordan Danske Bank A/S konstaterede problemet [...]”¹⁵² Danske bank A/S forklarer, at problemerne med opbevaring og sletning af personoplysninger er blevet “ [...] konstateret løbende [...]”.¹⁵³ Ved Datatilsynets spørgsmål om omfanget besvare Danske Bank A/S at der er tale om “ [...] et IT-problem af bredere karakter.”¹⁵⁴

Idet Danske Bank A/S ikke har indgivet anmeldelse om brud på persondatasikkerheden, må det antages, at oplysningerne er indgivet efter oplysningspligten DBF art. 58, stk. 1, litra a. Misligholdelse af denne oplysningspligt straffes dog med samme sanktioner efter DBL § 41, stk. 1, jf. DBL § 41, stk. 2. Dermed findes det at sagen fortsat kan anvendes til at belyse databeskyttelsesretlige oplysningspligter i DBF art. 33, stk. 4 i forhold til forbuddet mod selvinkrimiering.

Det findes, i sagen om Danske Bank A/S, mere klart, hvorvidt Datatilsynet forinden har haft konkret mistanke om en overtrædelse af DBF. Dette er da Danske Bank A/S på tidspunktet for sagens indledning var markant i medierne for behandling af ukorrekte oplysninger og brud på persondatasikkerheden. Herved har Datatilsynet, forinden undersøgelsens indledning, været bevidst om problematikker med persondatasikkerheden i banken. Datatilsynet informerer ligeledes om, at Danske Bank A/S har kontaktet tilsynet angående problematikker vedrørende sletning af oplysninger.¹⁵⁵ I denne sag har Danske Bank A/S således ikke anmeldt et brud på persondatasikkerheden. Datatilsynet skriver at undersøgelsen er igangsat på baggrund af de oplysninger de har modtaget fra Danske Bank A/S.¹⁵⁶ Det findes utænkeligt, at Datatilsynet påbegynder en sådan undersøgelse på et specifikt pengeinstitut, hvis der ikke foreligger forudgående mistanke om overtrædelse af DBF. Derved kan det antages at Datatilsynet har haft konkret mistanke ved fremsendelsen af spørgsmål til Danske Bank A/S.

¹⁴⁸ Berlingske, (2022)

¹⁴⁹ Berlingske, (2022)

¹⁵⁰ Datatilsynet, (2022)

¹⁵¹ Danske Bank, (2020a)

¹⁵² Danske Bank, (2020b)

¹⁵³ Danske Bank, (2020b)

¹⁵⁴ Danske bank, (2020b)

¹⁵⁵ Datatilsynet, (2022)

¹⁵⁶ Datatilsynet, (2022)

Der kan således opstilles de samme to scenarier fra afsnit 5.1.2. angående Datatilsynets overholdelse af RL § 10 og EMRK art. 6. Såfremt datatilsynet har informeret Danske Bank A/S om risikoen for selvinkriminering og således retten til ikke at udtale sig, vil Danske Bank A/S skulle give samtykke. Har Datatilsynet derimod ikke vejledt om risikoen for selvinkriminering, vil det betyde at Datatilsynet ikke har overholdt vejledningspligten i RL §10, stk. 3. I forhold til udmålingen af bøden oplyser Datatilsynet, at der er lagt vægt på Danske Bank A/S samarbejde.¹⁵⁷ Dette giver anledning til spørgsmål om, hvorvidt tilståelsesrabatten i STRFL § 82, stk. 1, nr. 9 skal have indflydelse på sager, hvor der sker overholdelse af den databeskyttelsesretlige oplysningspligt og dermed selvinkriminering. Dette vil ikke blive behandlet yderligere i kandidatafhandlingen.

5.2.5. Datatilsynets efterlevelse af retssikkerhedsloven § 10 i forhold til databeskyttelsesforordningen art. 33

Som nævnt i afsnit 5.2.2. findes der endnu ingen afgørelser, hvori der tages stilling til forbuddet mod selvinkriminering ved anvendelse af DBF art. 33. Det findes dog, som nævnt i afsnit 5.2.2., at der foreligger en risiko for selvinkriminering efter DBF art. 33, stk. 4. Det findes ligeledes, at Datatilsynet skal varetage vejledningspligten efter RL § 10, stk. 3.

Det kan findes ud fra de ovenstående sager, i afsnit 5.2.3. og 5.2.4., at der er tvivlsomt, hvorvidt Datatilsynet opfylder vejledningspligten i RL § 10, stk. 3. Det kan dog ikke definitivt konkluderes ud fra sagerne at vejledningspligten ikke er opfyldt. Det fremgår ikke af sagen om Gladsaxe Kommune, i afsnit 5.2.3., at der er oplyst om risikoen for selvinkriminering. Dette er da det ikke er del af sagsoplysningerne, hvorfor det udelukkende er grundet antagelserne, som set i afsnit 4.2.3., hvorved det findes at det ikke kan forventes at en mistænkt ønsker at give samtykke efter RL § 10, stk. 4. Dette skal dog ikke udelukkes, da det ikke er usandsynligt at Gladsaxe Kommune kan have givet et sådant samtykke. I forhold til sagen om Danske Bank A/S, i afsnit 5.2.4., kan der ligeledes ikke konkretiseres, hvorvidt Datatilsynet har overholdt vejledningspligten. Dette er da sagen ikke førte til en retssag, selvom der dog blev foretaget politianmeldelse.¹⁵⁸ Det fremgår således ikke af det offentlige sagsmateriale, hvorvidt Danske Bank A/S er blevet gjort bekendt med risikoen for selvinkriminering.

¹⁵⁷ Datatilsynet, (2022)

¹⁵⁸ Datatilsynet, (2022)

Ligeledes i denne sag må dog kunne antages at der skal foreligge samtykke, såfremt Datatilsynet har opfyldt vejledningspligten efter RL § 10, stk. 3. Ligeledes her findes det usandsynligt at Danske Bank A/S, som mistænkt, vil give samtykke efter RL § 10, stk. 4. Da det kan antages at, hverken Gladsaxe kommune eller Danske Bank A/S vil give samtykke efter RL § 10, stk. 3, findes det usandsynligt at Datatilsynet overholder vejledningspligten RL § 10, stk. 3

Det kan tænkes, at Datatilsynet vil argumentere for at der, i sagerne, ikke forelå konkret mistanke, hvorfor vejledningspligten i RL § 10, stk. 3 ikke fandt anvendelse. Det fremgår dog af begge sager at Datatilsynet forinden har været opmærksom på problematikker vedrørende persondatasikkerheden. Datatilsynet oplyser, i sagen om Gladsaxe kommune, at der tidligere har været lignende brud på persondatasikkerheden. Det kan således antages at Datatilsynet må have en konkret mistanke om at Gladsaxe kommune ikke efterlever bestemmelserne i DBF. Det fremgår derimod ikke af sagen om Danske Bank A/S, hvorvidt Datatilsynet har modtaget anmeldelser om flere brud på persondatasikkerheden af samme type. Her findes det dog at Datatilsynet må have konkret mistanke om at Danske Bank A/S ikke efterlever DBF. Dette må antages da Danske bank A/S, forud for undersøgelsen og politianmeldelse, var i medierne med mangler ved IT-systemer. Det må således kunne antages at Datatilsynet vil være bekendt med at der kunne foreligge brud på persondatasikkerheden. Dermed må Datatilsynet vurderes til at have en konkret mistanke ved indledningen af undersøgelsen. Det kan derved ikke fremkomme som sandsynligt, at Datatilsynet kan argumentere for at der ikke forekom konkret mistanke, hvorfor RL § 10, stk. 3 skulle overholdes ved sagerne.

Da det må således vurderes, at der i sagerne ikke er sket overholdelse af RL § 10, stk. 3, kan det være relevant at undersøge DBL § 41, hvorefter oplysningspligten i DBF art. 33 er strafsanktioneret. Dette må tænkes at kunne betyde at en dataansvarlig, såfremt denne er bekendt med RL § 10, stk. 1, vil blive straffet for at misligholde pligten i DBF art. 33, stk. 4.

6. Straf ved brud på anmeldelses- og oplysningspligten

Lovforslaget til DBL blev fremsat den 25. oktober 2017. Justitsministeren udtaler hertil at *“Formålet med hovedlovforslaget er at supplere reglerne i Databeskyttelsesforordningen [...]”*.¹⁵⁹ I lovforslaget

¹⁵⁹ Lovforslag L 68, (2017a)

bliver der således fremsat supplerende bestemmelser, som skal nærmere regulere danske forhold.¹⁶⁰ Ved vedtagelsen af DBL vil den forhenværende Persondatalov blive ophævet.¹⁶¹ Heri er der blevet fastsat nærmere regler for sanktioner ved brud på BDF. Dette er blandt andet i DBL § 41, som bliver gennemgået nedenfor i afsnit 6.2. Muligheden for at regulere sanktioner i nationalret er indlagt i DBF art. 83, der bliver gennemgået i det følgende afsnit 6.1.

6.1. DBF art. 83

DBF art. 83 fastsætter de nærmere rammer for, hvilke sanktioner administrative myndigheder kan anvende. Det er i bestemmelsen fastsat, at administrative myndigheder kan udstede bøder ved misligholdelse af DBF. En sanktion i form af en administrativ bøde vil, i Danmark, være i strid med GRL § 3, da det udelukkende er den dømmende magt, som har tilladelse til at udstede strafferetlige sanktioner. Derved omfattes Danmark af DBF art. 83, stk. 9, hvorefter der kan fastsættes nationale regler for sanktioner, såfremt det strider mod national lovgivning at anvende administrative bøder.

DBF art. 83, stk. 9

“Hvis en medlemsstats retssystem ikke giver mulighed for at pålægge administrative bøder, kan denne artikel anvendes på en sådan måde, at den kompetente tilsynsmyndighed tager skridt til bøder, og de kompetente nationale domstole pålægger dem, idet det sikres, at disse retsmidler er effektive, og at deres virkning svarer til virkningen af administrative bøder, som pålægges af tilsynsmyndighederne. Bøder skal under alle omstændigheder være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. De pågældende medlemsstater giver Kommissionen meddelelse om bestemmelserne i deres love, som de vedtager i henhold til dette stykke, senest den 25. maj 2018 og underretter den straks om alle senere ændringslove eller ændringer, der berører dem.”

Sanktionerne skal efter bestemmelsen have en virkning, der svarer til de administrative bøder, som DBF fastsætter i de øvrige stykker. Således skal sanktionerne være tilsvarende til overtrædelsen og skal hertil virke afskrækkende. Bestemmelsen vil ikke blive gennemgået yderligere, idet den udelukkende giver medlemsstaterne mulighed for at indarbejde nationale regler for sanktioner ved misligholdelse af DBF.

¹⁶⁰ Lovforslag L 68, (2017b), s. 116, 2. kolonne

¹⁶¹ Lovforslag L 68, (2017b), s. 116, 2. kolonne

6.2. Databeskyttelsesloven

Som nævnt i ovenstående afsnit 6.1. giver DBF art. 83, stk. 9 mulighed for at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser vedrørende strafferetlige sanktioner ved overtrædelse af bestemmelserne i DBF. Dette er i situationer, hvor administrative myndigheder ikke har jurisdiktion til at udstede bøder. I lovforslaget som fremsat bemærker justitsministeriet at “ [...] administrative bøder giver i dansk ret betæneligheder i forhold til grundloven.”¹⁶² I GRL § 3 er magtens tredeling fastlagt, hvorved “Den dømmende magt er hos domstolene.” Således finder justitsministeriet at sanktionerne for overtrædelse af DBF skal være fastsat som strafferetlige.¹⁶³

6.2.1. Databeskyttelsesloven § 41

I dansk ret findes de vedtagende sanktioner i DBL § 41. Denne forlyder således:

Databeskyttelsesloven § 41

“Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der overtræder bestemmelserne om

1) den dataansvarliges og databehandlerens forpligtelser i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 8, 11, 25-39, 42 eller 43,

[...]”

DBL § 41, stk. 1, nr. 1 fastlægger visse artikler i DBF, hvorved der kan straffes for overtrædelse. Heri blandt findes DBF art. 33 der, som nævnt i afsnit 5, omhandler anmeldelses- og oplysningspligten ved konstaterede brud på persondatasikkerheden. Dermed er DBF art. 33, i dansk ret, en strafsanktioneret anmeldelses- og oplysningspligt. Som tidligere nævnt, i afsnit 4.1.2., finder EMD at en strafsanktioneret oplysningspligt ikke strider imod forbuddet med selvinkriminering efter EMRK art. 6.

Idet der, som vurderet ovenfor i afsnit 5.2.5, foreligger problematikker med den oplysningspligt, der fremkommer af DBF art. 33, stk. 4, vil strafsanktionering heraf kunne betyde at en dataansvarlig vil blive straffet for ikke at begå selvinkriminering. Det er i afsnit 5.2.3. og 5.2.4. testet, hvorvidt der kan

¹⁶² Lovforslag L 68, (2017b), s. 161, 2. kolonne

¹⁶³ Lovforslag L 68, (2017b), s. 161, 2. kolonne

forekomme tilfælde, hvor Datatilsynet forinden, der fremsættes spørgsmål, kan have konkret mistanke ud fra anmeldelsen og tidligere hændelsers. Dette er heri fundet som en mulighed. En straf-sanktionering vil, i sådanne sager, derved betyde at den dataansvarlige, ved iagttagelse af forbuddet mod selvinkriminering vil blive straffet herfor. Med udgangspunkt i scenarierne fra afsnit 5.2.3. og 5.2.4., vil der kunne forekomme to typer af situationer.

I det første tilfælde er den dataansvarlige ikke blevet vejledt om risikoen for selvinkriminering og, derved, deres ret til ikke at udtale sig efter RL § 10, jf. EMRK art. 6. Heri vil Datatilsynet kunne informere om at der, ved ikke at overholde oplysningspligten, vil blive anlagt sag vedrørende straf for misligholdelse af DBF art. 33, stk. 4, jf. DBL § 41, stk. 1, nr. 1. Det kan herved fremkomme således at Datatilsynet ved DBL § 41, stk. 1, nr. 1 får mulighed for at fremsætte en trussel om straf for ikke at begå selvinkriminering.

I de tilfælde, hvor den dataansvarlige ikke er informeret om risikoen for selvinkriminering efter RL § 10, stk. 1, vil det således være den dataansvarlige der skal være opmærksom på den foreliggende risiko. Herved vil Datatilsynet dog ligeledes kunne anvende DBL § 41, stk. 1, nr. 1 som en trussel til at få udleveret oplysninger, såfremt den dataansvarlige nægter i henhold til forbuddet mod selvinkriminering.

Det kan dermed antages, at der kan fremkomme problemstillinger, hvor en dataansvarlig begår selvinkriminering for ikke at blive straffet for misligholdelse af oplysningspligten i DBF art. 33, stk. 4. Ligeledes vil den dataansvarlige skulle afveje, hvorvidt straffen for bruddet på persondatasikkerheden eller misligholdelse af DBF art. 33, stk. 4 vil være mest fordelagtigt for denne. Der kan således fremkomme tilfælde, hvor den dataansvarlige finder at misligholdelsen af DBF art. 33 vil give en lavere straf end bruddet på persondatasikkerheden og derved iagttage forbuddet mod selvinkriminering. Ligeledes vil der fremkomme situationer, hvor den dataansvarlige risikere en strengere sanktion, da misligholdelsen af DBF art. 33, stk. 4 vil være en skærpende omstændighed, såfremt der fortsat .

I tilfælde, hvor den dataansvarlige, derimod, fortsat ønsker at indgive oplysninger og derved begå selvinkriminering. Herved vil den dataansvarlige give samtykke efter RL § 10, stk. 4. Vil bestemmelsen i DBL § 41, stk. 1, nr. 1 ikke være relevant. Det vil dog være relevant, hvorvidt den dataansvarliges medvirken til opklaring af forholdet skal anses for en formidlende omstændighed ved

strafudmålingen for bruddet på persondatasikkerheden. Et sådant tilfælde vil dog, som tidligere nævnt i afsnit 5.2.5., forekomme umulig, da det ikke kan antages at en dataansvarlig ønsker at give samtykke opfyldelse af oplysningspligten. Der kan dog ligeledes her rejses spørgsmål om, hvorvidt den dataansvarlige, såfremt der gives samtykke, indirekte tilstår og derved skal omfattes af tilståelsesrabatten i STRFL § 82, stk. 1, nr. 9. Dette behandles ikke yderligere i dette afsnit.

7. Forbuddet mod selvinkriminering i en databeskyttelsesretlig sammenhæng

Der er gennem kandidatafhandlingen foretaget en undersøgelse af forbuddet mod selvinkriminering og dennes anvendelse ved databeskyttelsesretten. Denne undersøgelse må derved anvendes til besvarelse af kandidatafhandlingens problemformulering.

7.1. Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til oplysningspligter

Forbuddet mod selvinkriminering er ifølge EMD en beskyttet menneskerettighed, som følger af retten til retfærdig rettergang efter EMRK art. 6, stk. 1. Dette findes, som nævnt i afsnit 4.1.1., udledt igennem EMDs retspraksis, hvorefter forbuddet mod selvinkriminering ligeledes findes at være en international standart, som skal opretholdes. EMD har i sagen Engel & Others V. The Netherlands 8/9 1976 taget stilling til, hvorvidt forbuddet mod selvinkriminering kun findes anvendeligt i straffesager der følger af de nationale straffelove. Dette finder EMD imidlertid ikke gør sig gældende. Dermed finder forbuddet mod selvinkriminering anvendelse så snart der er risiko for at den anklagede bliver straffet med sanktioner, der er lignende strafferetlige sanktioner.

Det følger hertil af EMDs retspraksis at forbuddet mod selvinkriminering ikke er til hindre for strafsanktionerede oplysningspligter. Dette finder EMD da der ved anvendelse af en strafsanktioneret oplysningspligt ikke nødvendigvis findes belæg for, at den anvendes med henblik på at oplysningerne skal anvendes til straffesager. Det ses dog at en strafsanktioneret oplysningspligt ikke kan anvendes såfremt, den anvendes til at klarlægge en mistanke, hvorefter en straffesag er blevet anlagt. Sagen, hvori dette undersøges, Funke V. France 25/2 1993, omhandler dog, hvor straffesagen er anlagt og myndighederne derved forsøger at anvende en oplysningspligt. Det fremkommer således uklart,

hvorvidt EMD mener, at en mistanke om et strafbart forhold iværksætter forbuddet mod selvinkriminering.

I modsætninger hertil findes der, indenfor dansk ret, at forbuddet mod selvinkriminering iværksættes ved konkret mistanke om et strafbart forhold. Dette følger af RL § 10, som er undersøgt i afsnit 4.2. Heraf findes det at forvaltningsmyndigheder skal være opmærksomme på, hvorvidt den mistænkte kan risikere at begå selvinkriminering ved opfyldelse af en oplysningspligt. Det er endvidere, i bestemmelsen i stk. 3 fastlagt, at forvaltningsmyndigheder skal vejlede om retten til ikke at udtale sig og derved retten til ikke at overholde oplysningspligten. Det findes dog gennem undersøgelsen af den praktiske anvendelse af bestemmelsen, at det ikke fremkommer klart fra sagerne, hvorvidt forvaltningsmyndighederne overholder vejledningspligten i RL § 10, stk. 3. Såfremt dette er en systematisk mangel gennem forvaltningernes arbejde, vil det betyde der er en lavere retssikkerhed på området end, hvad der er bestemt ved lovgivningen.

Der findes således en bedre beskyttelse af forbuddet mod selvinkriminering indenfor dansk ret end i efter EMRK art. 6. Dette findes da det udelukkende er fastlagt i dansk ret, at forbuddet iværksættes ved konkret mistanke af et strafbart forhold.

7.2. Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til DBF art. 33

Kandidatafhandlingens hovedspørgsmål omhandler her til det ovenfor nævnte forbud mod selvinkriminering i forhold til den databeskyttelsesretlige anmeldelses- og oplysningspligt. Dermed skal betydningen af det ovenstående sammenholdes med DBF art. 33.

7.2.1. Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til DBF art. 33, stk. 1

Der følger af DBF art. 33, stk. 1 en anmeldelsespligt. Ved denne pligt pålægges den dataansvarlige at anmelde brud på persondatasikkerheden til den relevante tilsynsmyndighed. Anmeldelsespligten kan anses for at være en oplysningspligt, idet det pålægges de dataansvarlige at indlevere oplysninger om brud på persondatasikkerheden. Idet denne bestemmelse vedrører situationer, hvor alle oplysningerne indleveres samtidig, vil det dog være svært at påpege hvornår der kan foreligge en risiko for selvinkriminering. Dette er ligeledes da det ikke er alle brud på persondatasikkerheden, som er en misligholdelse af DBF. Forinden et brud på persondatasikkerheden kan medføre straf, skal der foreligge en

misligholdelse af DBF. Det findes dermed at anmeldelsespligten i DBF art. 33, stk. 1 ikke umiddelbart omfattes af forbuddet mod selvinkriminering.

7.2.2. Forbuddet mod selvinkriminering i forhold til DBF art. 33, stk. 4

DBF art. 33, stk. 4 omhandler derimod muligheden for at indlevere oplysninger løbende. Dette kan ligeledes kategoriseres som en oplysningspligt, hvorved forbuddet mod selvinkriminering skal undersøges. Idet der ved anvendelse DBF art. 33, stk. 4 er foretaget anmeldelse af bruddet på persondatasikkerheden, vil det risikere at tilsynet har mistanke om en strafbar misligholdelse af DBF på baggrund af de forud indleveret oplysninger. Forbuddet mod selvinkriminering skal således iagttages i sådanne situationer.

Idet forbuddet mod selvinkriminering, efter dansk ret, finder anvendelse når forvaltningsmyndigheder har konkret mistanke, vil dette ligeledes skulle overholdes af Datatilsynet. Det følger af de ovenstående sager i afsnit 5.2.3. og 5.2.4. at Datatilsynet ikke umiddelbart overholder vejledningspligten i RL § 10, stk. 3. Dette udledes idet der kan udledes af sagernes oplysninger, at Datatilsynet ved anmodning af oplysninger, forud har viden om at der kan foreligge misligholdelse af DBF. Såfremt dette er tilfældet, skal Datatilsynet derved vejlede om risikoen for selvinkriminering, hvorefter oplysningspligten ikke længere skal overholdes. Datatilsynet kan i sådanne situationer forsøge at indhente samtykket der findes i RL § 10, stk. 4. Dette findes dog, som nævnt i afsnit 5.2.5, ikke til at være anvendeligt idet det ikke kan antages at de mistænkte ønsker at give et samtykke til fortsat opfyldelse af oplysningspligten og derved begå selvinkriminering.

7.2.3. Datatilsynets iagttagelse af forbuddet mod selvinkriminering

Det findes uklart, hvorvidt Datatilsynet iagttager forbuddet mod selvinkriminering når der sker anmeldelse af brud på persondatasikkerheden. Dette findes dog ikke udelukkende at gælde Datatilsynet da det findes at være en generel problematisk ved forskellige forvaltningsmyndigheder.

I forhold til forbuddet mod selvinkriminering ved anvendelse af DBF art. 33, stk. 4 findes det dog uklart, hvorledes denne mulighed er indtænkt ved bestemmelsens tilblivelse. Dette er da det ikke findes diskuteret ved EU-kommissionens forlag og ligeledes ikke ved implementeringen i dansk ret.

Det findes således, at der er en uklar retstilstand i forhold til, hvornår forbuddet mod selvinkriminering skal iagttages ved DBF art. 33, stk. 4.

7.3. Indvirkningen af DBL § 41

Det er som udgangspunkt ikke problematisk, at DBF art. 33 er stafsanktioneret ved misligholdelse. Dette er da det følger af EMDs retspraksis, som nævnt i afsnit 4.1.2., hvorved det er fastlagt at strafsanktionerede oplysningspligter ikke strider imod forbuddet mod selvinkriminering. Idet det findes at anmeldelsespligten i DBF art. 33, stk. 1 ikke udgør en risiko for selvinkriminering, vil det ikke have en betydning for retssikkerheden at denne er strafsanktioneret.

Det findes dog at der i forhold til DBF art. 33, stk. 4 kan være visse problematikker. Det findes ikke umiddelbart at være problematisk i forhold til EMRK art. 6 at DBF art. 33, stk. 4 er strafsanktioneret. Problematikkerne opstår idet Datatilsynet ikke overholder vejledningspligten i RL § 10, stk. 3, såfremt der er risiko for selvinkriminering. Dette betyder således at den dataansvarlige ikke er bevidste, om at der er mulighed ikke at opfylde oplysningspligten efter RL § 10, stk. 1. Dermed kan DBL § 41, stk.1, nr. 1 resultere i at den dataansvarlige bliver tvunget til at begå selvinkriminering for at undgå at blive pålagt en straf. Det må ligeledes her vurderes at retstilstanden er uklar.

8. Retspolitisk afsnit

8.1. Vægter retten til privatliv højere end retten til ikke at selvinkriminere?

Der nævnes gennem kandidatafhandlingen at DBF har en sammenhæng til retten til privatliv. Dette ses ligeledes nævnt i afsnit 5.1., hvor det fremkommer som en begrundelse ved udarbejdelsen af DBF. Idet både retten til privatliv og forbuddet mod selvinkriminering er menneskerettigheder, kan der dermed stilles spørgsmål til, hvorvidt DBF viser at retten til privatliv vægter højere end retten til en retfærdig rettergang

Som udgangspunkt må det antages at begge rettigheder vægter lige højt. Det findes dog at lovgiverne ved udarbejdelsen af DBF ikke har indtænkt at begge rettigheder skal beskyttes i lovgivningen. Hovedformålet med DBF er som nævnt i afsnit 5.1. beskyttelsen af retten til privatliv. Denne ekstra

beskyttelse heraf må dog ikke betyde at der sker en svækkelse af retten til en retfærdig rettergang. Idet der ikke er taget stilling til, hvorledes forbuddet mod selvinkriminering skal iagttages i forhold til DBF, foreligger der en svækkelse af retten til en retfærdig rettergang for de dataansvarlige. Det giver dermed betænkeligheder til, hvorvidt lovgiver vægter retten til privatliv højere end forbuddet mod selvinkriminering og retten til retfærdig rettergang.

8.2. Tilståelsesrabat

Der er gennem kandidatafhandlingen fundet undringer i forhold til tilståelsesrabatten i STRFL § 82, stk. 1, nr. 9. Idet den dataansvarlige er pålagt at indgive egen anmeldelse af brud på persondatasikkerheden og hertil, i visse tilfælde, er pålagt fortsat at indlevere oplysninger til anvendelse for hændelsens omfang, kan dette give anledning til at undersøge, hvorvidt der reelt set foreligger en tilståelsessag.

Idet tilståelse efter STRFL § 82, stk. 1, nr. skal indgå ved straffastsættelsen, må dette ligeledes antages at gælde for straffastsættelse ved overtrædelse af DBF. Dette kan antages da overtrædelse af DBF straffes efter strafferetlige principper. Dette findes idet Datatilsynet indgiver anmeldelse til politiet ved overtrædelse af DBF, hvorefter anklagemyndigheden fortsætter sagerne ved retten. Det fremkommer dog at en dataansvarlig efter reglerne i DBF art. 33 skal anmelde dem selv til Datatilsynet ved brud på persondatasikkerheden. Dermed har den dataansvarlige anmeldt et muligt strafbart forhold de selv har begået. Det kan ligeledes tilføjes at det er den dataansvarlige, som skal indgive sagens oplysninger til Datatilsynet. Der forekommer således ikke en efterforskning ved politiet efter anmeldelsen fra Datatilsynet. Det er Datatilsynet, som indgiver bødegrundlaget til politiet og anklagemyndigheden, hvorfor det må være op til domstolene at vurdere, hvorvidt tilståelsesrabatten efter STRFL § 82, stk. 1, nr. 9 skal finde anvendelse. Der er dog flere grunde, der taler for at bestemmelsen ligeledes skal anvendes ved brud på persondatasikkerheden.

9. Litteraturliste

9.1. Lovgivning

Bekendtgørelse af konvention af 23. maj 1969 om traktatretten (Wienerkonventionen), (1969)

<https://um.dk/media/mgtb2dhx/9.pdf>

Bekendtgørelse af lov om rettens pleje, LBK 1298 af 07/11/2025, Lovtidende A, (2025).

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1298#P171>

Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, LBK nr. 1121 af 12/11/2019, Lovtidende A, (2019)

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1121>

Bekendtgørelse af lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), LBK nr. 289 af 08/03/2024, Lovtidende A, (2024).

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/289>

Bekendtgørelse af straffeloven, LBK 1294 af 07/11/2025, Lovtidende A, (2025).

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1294>

Bekendtgørelse om ændring af bilag 1 til lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, BEK nr. 423 af 20/05/1996, Lovtidende A, (1996)

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1996/423>

Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, C 83/02, (2010).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:12010P>

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager, L 65/1, (2016).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0343>

Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse), L 199/1, (2016).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679>

Protokol nr. 22 om Danmarks stilling.

<https://www.eu.dk/da/dokumenter/traktater/protokoller/protokol-22>

Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

<https://www.eu.dk/da/dokumenter/traktater/traktaten-euf?rfd=1>

9.2. Lovforarbejde

1. behandling af L 96 fremsat 26/11 2003

https://www.folketingstidende.dk/samling/20031/lovforslag/L96/20031_L96_BEH1_M32_referat.pdf

2. behandling af L96

https://www.folketingstidende.dk/samling/20031/lovforslag/L96/20031_L96_BEH2_M99_referat.pdf

3. Behandling af L96

https://www.folketingstidende.dk/samling/20031/lovforslag/L96/20031_L96_BEH3_M102_referat.pdf

1. behandling af 2017/C 378/55

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex%3A52014AP0212>

Betænkning nr. 1428, (2003), *“Retssikkerhedskommissionens betænkning – Betænkning nr. 1428”*,
Justitsministeriet

<https://www.betænkninger.dk/wp-content/uploads/2021/02/1428.pdf>

Betænkning nr. 1565, (2017) “*Betænkning om databeskyttelsesforordningen (2016/697): de retslige rammer for dansk lovgivning*”, (Del 1, Bind 1), justitsministeriet.

https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2017/betaenkning_1565_dib1.pdf

Datatilsynet, (2012), “*Udtalelse om EU-kommissionens forslag til forordning om databeskyttelse*”, (j.nr. 2012-111-0013), Datatilsynet

<https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/historiske-afgoerelser/2012/jul/udtalelse-om-eu-kommissionens-forslag-til-forordning-om-databeskyttelse>

Forslag til forordning COD 2012/0011, (2012), “*Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse)*”, Europa-Kommissionen.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM%3A2012%3A0011%3AFIN>

Lovforslag L 68, (2017a), “*Skriftlig fremsættelse (25. oktober 2017)*”, Folketinget

https://www.ft.dk/ripdf/samling/20171/lovforslag/l68/20171_l68_fremsaettelsestale.pdf

Lovforslag L 68, (2017b), “*Forslag til Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)*”, Folketinget

https://www.ft.dk/ripdf/samling/20171/lovforslag/l68/20171_l68_som_fremsat.pdf

Lovforslag nr. L 96, (2003), “*Forslag til Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter*”, Folketinget.

https://www.folketingstidende.dk/samling/20031/lovforslag/L96/20031_L96_som_fremsat.pdf

The European Data Protection Board, (2023) “*Guidelines 9/2022 on personal data breach notification under GDPR – version 2*”

https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-04/edpb_guidelines_202209_personal_data_breach_notification_v2.0_en.pdf

Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for databeskyttelse EUT C 192 af 20.06.2012, (2012), “Resume af udtalelse fra den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) af 7. marts 2012 om databeskyttelsesreformpakken”, Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:52012XX0630\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:52012XX0630(01))

Udtalelse fra Det Europæiske økonomiske og sociale udvalg EUT C 299 af 31.7.2012, “Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-parlamentets og Rådets forordning om databeskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse) – COM(2012) 11 final – 2012/001 (COD)”, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:52012AE1303>

9.3. Dansk retspraksis og administrative afgørelser

U 2003.1029 H

U 2026. 1140 H

MAD 2012.585

FOB2013-4

FOB2018-30

FOB2019-33

C-238/99p

9.4. EMD-Retspraksis

Allen V. The United Kingdom 10/9 2002

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-22690>

Delcourt V. Belgium 17/1 1970

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57467>

Engel and Others V. The Netherlands 8/6 1976

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57479>

Funke V. France 25/2 1993

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57809>

Saunders V. The United Kingdom 17/12 1996

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58009>

Pasquini V. San Marino (no.2) 20/10 2020

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-205166>

Vernon V. The United Kingdom 7/9 1999

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-4717>

9.5. Bøger

Blume, P., (2022), *“Den nye persondataret – forordning 2016/679 om persondataskyttelse: Lov 502/2018 om databeskyttelse”* (2. udg., 1. oplag), Djøf forlag.

Christoffersen, j., Vedel Kessing, P., Khalaf, B., Kjær, M., Holst Matthiesen, G., Næsborg-Andersen, A., Fuglsang Sørensen, H., & Waage, F., (2024), *“Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer: Bind 1 - artikel 1- 9”*, (4. udg. 1. oplag), Djøf forlag.

Elo Rytter, J., (2021), *“Individet grundlæggende rettigheder”*, (4. udg., 1. oplag), Karnov Group Denmark A/S.

Evald, J., (2019), *“At tænke juridisk”*, (5. udg. 1. oplag), Djøf forlag.

Hasselgaard, O., Møller, J. & Steen Sørensen, J., (2005), *“Retssikkerhedsloven med Kommentarer”*, (1. Udg. 1. Oplag), Jurist- og økonomforbundets forlag.

Munk Hansen, C., (2022), *“Retsvidenskabsteori”*, (3. udg. 1. oplag), Djøf forlag.

Neergaard, U. & Nielsen, R., (2020), *“EU-ret”*, (8. udg., 2. oplag), Karnov Group Denmark A/S.

Risvig Hammer, C., Schamburg-Müller, S., Andersen, M., Buhmann, K., Bree Carlson, K., Thorbjørn Daniel, B., Fleth-Barten, U., Frier, C., Hammerslev, O., Helms, L., Khalaf, B., Kjær, M., Kronborg, A., Bjørn Larsen, T., Kjær Minke, L., Minto, A., Ole Gram Mortensen, B., Piilgaard Pornier Nielsen, S., Næsberg-Andersen, A., Sokvmand Rasmussen, N., Højer Shjøler, C., Siig, K., Tolea, A., Ullits, J. & Viskum, B., (2020), *“Juraens Verden – Metoder, retskilder og dicipliner”*, (1. udg. 1. oplag), Djøf Forlag.

Spiecker Genannt Döhmman, I., Papakonstantino, V., Hornung, G., & De Hert, p., (2023), *“General Data Protection Regulation – Article-by-Article Commentary”*, (1. udg), Nomos Verlagssellschaft mbH & CO.

Udsen, H., & Knobel, D., (2025), *“Databeskyttelsesret”*, (1. udg., 1. oplag), Ex Tuto Publishing A/S.

Von Eyben, B. (2023), *“Juridisk ordbog”*, (15. udg., 1. oplag), Karnov Group Denmark A/S

9.6. Hjemmesider

Berlingske, (2022), *“Danske Bank kan få rekordstor bøde for at bryde persondataregler”*, Sids besøg d. 11.05.2026

https://www.berlingske.dk/virksomheder/danske-bank-kan-faa-rekordstor-boede-for-at-bryde-persondataregler?gaa_at=eafs&gaa_n=AWetsqdmvsMB3j97x9_oJbFyifBMABm-MEL_7GaLtjVpY7iLvO3dEQQboTsDyHfnUYXk%3D&gaa_ts=69fc59c1&gaa_sig=L1-

[Q2Vb3hCy4B6Z8bhv2qIn_CerA9J-9id-E9eQLoKosclQRT8Dd1aQZ1orArqk12Z3iOdfZgyk4L8W-7DCZew%3D%3D](https://www.datatilsynet.dk/da/nyheder/nyhedsarkiv/press-releases/2020/pm22122020)

Danske Bank, (2020a), “*Danske bank svarer på Datatilsynet anmodning vedrørende GDPR*”, Sidst besøgt d. 11.05.2026

<https://danskebank.com/da/news-og-insights/nyhedsarkiv/press-releases/2020/pm22122020>

Danske Bank, (2020b), “*Journalnummer 2020-431-0116 – Danske Bank A/S*”

<https://danskebank.com/-/media/danske-bank-com/pdf/news-insights/files-in-press-releases/2020/brev-af-21-december-2020-til-datatilsynet-samt-bilag-1-6.pdf?rev=498c6bf7cb5c4009a65b8af2550e09c8&hash=EA35D9A10BEA3644EE22FFAA5B6FCDFD>

Datatilsynet, (2026a), “*Antal anmeldte brud på persondatasikkerheden over tid*”, Sidst besøgt d. 10.05.2026

<https://www.datatilsynet.dk/sikkerhedsbrud/statistik-over-brud-paa-persondatasikkerheden/antal-anmeldte-brud>

Datatilsynet, (2026b), “*Bødesager*”, Sidst besøgt d. 10.05.2026

<https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/boedesager>

Datatilsynet, (2022), “*Danske Bank indstilles til bøde*”, Sidst besøgt d. 11.05.2026

<https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/afgoerelser/2022/apr/danske-bank-indstilles-til-boede>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026a), “*Retfærdig*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=Retfærdig>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026b), “*Offentlig*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=offentlig>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026c), “*Uafhængig*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=Uafhængig>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026d), “*Upartisk*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=upartisk>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026e), “*Borgerlig rettighed*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=borgerlig+rettighed>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026f), “*Anklage*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=anklage>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026g), “*forbrydelse*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=forbrydelse>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026h), “*Privilegie*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=privilegie>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026i), “*Forbud*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=forbud>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026j), “*Mistanke*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=mistanke>

Det Danske Sprog- & Litteraturselskab, (2026k), “*Konkret*”, Sidst besøgt d. 30.04.2026

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=konkret>

Finanstilsynet, (2020), “*Danske Bank får kritik for fejl i gældsinddrivelse*”, Sidst besøgt d. 11.05.2026

https://www.finanstilsynet.dk/nyheder-og-presse/nyheder-og-pressemeddelelser/2020/sep/db_geldsinddrivelse_210920

9.7. Bilag

Bilag 1 – Antal tegn

Bilag 2 – Procesplan

Bilag 3 – Procesafsnit